

III, C, d, 10 40/60 9/2 75

Krojni vzorci

za

otroška oblačila.

Navod za prirojevanje oblačil za deklice in dečke v starosti 1.—12. leta.

Za samopouk in za podlago pri šolskem pouku

spisal in izdal

MATIJA KUNC,

krojaški mojster v Ljubljani.

(Pisatelj „Knjige krojaštva“, „Toalete“, in „Krojnih vzorcev“.)

Z izvirnimi podobami, tabelami in merili.

Ponatis prepovedan.

Ljubljana.

Samozaložba. — Tisk „Narodno Tiskarno“.

1895.

Kratek izvleček

iz mnogobrojnih ocen in dopisov, katere je prejel pisatelj o svojih knjigah iz raznih dežel.

Podpisano načelstvo izreka Vam o obeh nam predloženih knjigah za moško in žensko prikrejevanje svoje najpopolnejše priznanje, ter more Vaše knjige tako gledé na izvršo vzorcev, kakor tudi gledé na obdelovanje tvarine vsakomur najtopleje priporočati.

Načelstvo krojaške zadruge na Dunaju:

Jožef Fenzl, načelnik; Franc Tischer, namestnik.

„Toaletta“ od M. Kunca je jako praktično delo. Po jednostavnem in kratkem načinu podaja najprizicnejše eksplikacije. Sestava ima mnogo navidezno neznatnih izboljškov, katere bode vsak praktik jako važnimi in umestnimi priznal. Tudi gledé na ukus moramo temu delu vsotno čast priznati. To velja posebno gledé konstrukcij jaketov, reversov, krožnih plaščev in pelerin.

Le Moniteur universel des Modes, Paris in Leipzig
štev. 6. od 15. junija 1891.

Vaša knjiga (Toaletta) je istotako, kakor Vaša prejšnja dela spregledna in lahko razumljiva. Vsled tega bode marsikateremu pričetniku služila v temeljno podlago stroko-znanstvu.

Izvršili ste s to izdajo vse hvale vredno in patrijotično delo.

Wendelin Mottl, c. in kr. dvorni založnik v Pragi,
predsednik starešinstva Evropske modne akademije.

Kar mi pri „Knjigi krojaštva“ najbolje prija, je nje popularna in precizna (točna) razprava, ki teorijo tako na kratko in umljivo predava. Teorija sama na sebi ima prav dobro podlago in sem preverjen, da si bodejo celó stari mojstri to sistemo prilastili. Konstrukcija hlač sme se pa brezskrbno meriti s sestavami najboljših mojstrov-veščakov.

Janez Perc, prikrejevalec v Monakovem (München)
(bivši učitelj prikrejevanja v Stuttgartski akademiji).

Vaša metoda ima posebno vrednost zaradi njene točne, kratke in poljudne razprave. Jako umestna je uporaba „Jednote“, vsled česar ne treba več šablon in redukcijskih (pre-naševalnih) meril. Vsakdo se sme na Vašo metodo tako sigurno zanašati, kakor če bi se prikrejevanja izučil na kaki akademiji.

Janez Richter v Dečunu pri Labi na Češkem
(izdatelj od c. kr. ministerstva potrjenih krojnih vzorcev
za obrtne šole v Avstriji.)

Veseli me, da Vam morem poročati, da je strokovni odsek našega društva „Knjigo krojaštva“ jednoglasno priznal kot izvrstno učno knjigo za pouk modnega krojevanja.

J. Lipphardt, direktor meščanske šole in načelnik obrt. društva v Braunau na Češkem.

V priznanje zmnožnosti in delavnosti sprejelo Vas je starešinstvo Evropske modne akademije jednoglasno svojim članom in Vam pošljemo diplomu.

Direktorij Evropske modne akademije v Draždanah, A. Strobel.

Opirajoč se na mnogoletne skušnje, priznavam, da „Knjiga krojaštva“ povsem ustreza svojemu namenu, ter je zato mnogo boljša od drugih tujih knjig, ker je lah-
umljiva.

A. Bonne v časniku „Edinost“ v

Pošljite mi vnovič Vašo izvrstno „Knjigo krojaštva“.

Hvala Vam za „Knjigo krojaštva“. Z malim trudom
navadi prikrejevati.

Na moje priporočilo naročil si je Štefan G.
kaj hitro v način umetnosti našel, tako, da
delo najboljše posreči. Pošljite mu sedaj

Fr. S.

Društveno vodstvo izreka Vam
poučljiva

Čutim hvaležno dolžnost
mi nikdar ni bilo mogoče
srčno zahvalo.

Vaša knji-
milost, da bi

Krojni vzorci

za

otroška oblačila.

Navod za prirojevanje oblačil za deklice in dečke v starosti 1.—12. leta.

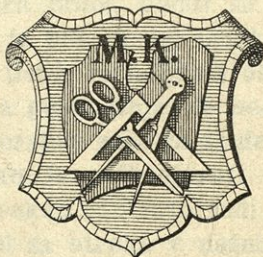
Za samopouk in za podlago pri šolskem pouku

spisal in izdal

MATIJA KUNC,

krojaski mojster v Ljubljani.

(Pisatelj „Knjige krojaštva“, „Toalete“, in „Krojnih vzorcev“.)

Z izvirnimi podobami, tabelami in merili.

Ponatis prepovedan.

Ljubljana.

Samozaložba. — Tisk „Narodne Tiskarne“.

1895.

Vse pravice se pridržujejo.

030047350

Vvod.

o sem pred nekaterimi leti poleg svojih nemških knjig, obsegajočih mojo sorazmerno-jednotno metodo o umetnosti prikrojevanja moških in ženskih vrhnih oblačil, priredil prve slovenske knjige za oblačilne stroke, vodila me je želja, pomoči svojim sorojakom, ki se pečajo s krojaškim rokodelstvom, do višje strokovne izobrazbe.

Mnogoštevilne hvaležne izjave, došle mi iz raznih krajev slovenske domovine, pričajo mi, da moj trud ni bil zaman! V teh izjavah našel sem doslej edino zadostilo, a tudi napotek nadaljnemu delu.

Razne prilike — posebno na mojem strokovnem učilišču, — pokazale so mi pa, kako potrebne bi bile našemu narodu tudi knjige, obsegajoče take krojne sestave, ki se vedno rabijo pri delu v domači hiši.

Naše ženstvo poučuje se v ročnih delih nekoliko vže v šoli; tudi se ne manjka prilik, izučiti se v šivanju in vezenju izven javnih šol, a ni je bilo doslej prilike, priučiti se cenim potom prikrojevanja tistih raznoličnih oblačilnih predmetov, koje potrebuje varčna gospodinja, če hoče svojo pridnost in spretnost v šivanju porabiti zasé in za družino! Pogrešali smo praktičen navod, kako je prikrojevati perilna oblačila za ženske, moške in otroke; isto tako tudi navodila za prikrojevanje vrhnih oblačil za otroke v nežni mladosti, kakoršne skrbna mati vže iz gospodinjskih ozirov, — pa tudi z veseljem, — sama rada izdeluje.

Po vsestranskem temeljitem proučevanju v to smer spadajoče strokovne literature in po mnozih praktičnih izkušnjah odločil sem se za izdajo metode, pri kateri ni potreba priučjenja teorije, ki je za marsikoga jako težavna. Pri tej metodi, katero sem natančneje opisal vže v „Knjigi krojaštva“, načrtujejo se vsi kroji s pomočjo „prenaševalnih meril“ (palčic) po eném in istem načinu s podlago primernih vzorcev, v različne veličine. Ta metoda za načrtovanje krojev za perilo in otroško obleko povsem zadostuje; za samopouk pa je najlažja izmej vseh.

Prenaševalna merila izumljena l. 1828. po **Compagniu** v Parizu rabijo se kot prikrejevalni pripomoček od istega časa po vsem svetu, posebno pa tudi pri modnih časnikih. Na Nemškem in v Avstriji je to metodo največ razširil **H. Klemm**, svetovno znani soustanovitelj evropske modne akademije v Draždanah. Njegove obširne strokovne knjige dostale so vže nad petdeset izdaj, — število, s katerim se ne more ponašati nobena druga obrtno-strokovna knjiga.

Želeč seznaniti sorojake s to jednostavno metodo, obrnil sem se do založništva Klemmovih knjig v Draždane, in le prijateljske razmere, ki me kot člana evropske modne akademije in sotrudnika pri njihovih časnikih spajajo ž njim, omogočile so mi prirediti izdajo Klemmovih vzorcev v obsegu, kakoršen je dosedaj mogoč v našem narodu. Izbral in vredil sem iz obširnih knjig le najpripravnejše vzorce, ki imajo trajno vrednost. Izdajam jih na posebnih tabelah v dveh knjižicah; jedno pod naslovom „**Krojni vzorci za otroška oblačila**“; drugo pod naslovom „**Krojni vzorci za perilna oblačila**“.

Mej berilo pa sem posebej uvrstil „**Pregled normalnih mer**“ za dečke v starosti 3.—12. leta, ker iz skušnje vem, kako težavno je, jemati mero majhnim in nemirnim dečkom, kojih oblačilca tudi ne olajšujejo tega posla.

Te, navadnemu **somerju otroških životov** povzete mere, koristile bodo prikrejevalcu posebno, kadar mu ne bo mogoče dobiti tako natančnih mer, da bi se na nje zanašal.

Sorojakom svojim posebno pa slovenskemu ženstvu, kateremu so te knjižice v prvi vrsti namenjene, podajam torej v roke poleg svojih lastnih sestavov, **odlomek najimennitnejšega dela**, katerega premore literatura v imenovanih strokah. Vem, da bodo te knjižice vsem marljivim in varčnim gospodinjam dobro došle! Meni pa bode ostajala zavest, da sem, četudi z ne malimi težkočami in žrtvami vstvaril zopet novo, dobro in koristno delo!

Matija Kunc.

I. Razlaganje.

O ustroju života v otroških letih.

Konstrukcija krojev za otroke dozdeva se celo praktičnemu krojaču nekako težavna. A to ni čuda. Kdor ne ve, da je ustroj otroškega života povsem drugačen, kakor pri odraslem človeku ter načrtuje kroje tako, da za odrasle osebe prirejene vzorce zmanjšuje, ta ne more doseči povoljnih vspehov.

Poleg tega se pa razmerje mej životnimi deli spreminja vsako leto ter se z večjo starostjo, čim bolj približuje istemu normalnemu sorazmerju, ki nam velja pri odrasli osebi za vzor pravilnosti.

Kakor sem to vže pri razpravah v „Knjigi krojaštva“ omenjal, razdeljuje se odrasli život po dolžini glave. Računa se, da je glava približno osmi del vse telesne dolžine. Glava novorojenca pa meri celo četrtinko; zgornji trup pa dve tretjine telesne dolžine; mej tem, ko je pri odraslem človeku sredina v razkroku. Drugi životni deli so razmerno širji nasproti dolžini, in raste otroško telo zato tudi hitreje v dolžino nego v širino. Navadno se poveča v enem letu 5 cm v dolžini; 3 cm pa v širini.

Ramni deli morajo biti pri otroških oblačilih daljši, rokavna ljuknja širji, prsni deli ožji in hrbet širji, nasproti razmerju odraslega života. Te pravila so sicer le obče veljavna, kajti mnogo otrok ne raste vsako leto enakomerno. Zato je pa očitvidno, da se more otroška obleka prav prikrojevati le s podlago neposrednih mer, ki se pa jako težavno merijo, ali pa s podlago tacihi vzorcev, ki so v ta namen, **to je za otroke prirejani**.

Do starosti treh let ni, glede na obleko, posebne razlike mej otroci moškega in ženskega spola. Pozneje pa nastaja ženski zgornji život krajši, prsij in kolčnice širji od moškega.

Ker je potreba za oblačila dečkov vsled njihove oblike natančnejih mer, dodajem v proučevanje in porabo, posebno tabelo, iz katere je navadno razmerje životnih delov za dečke od starosti 3.—12. leta razvidno. Za tako razmerje, in za omenjena leta prirejani so tudi vzorci na tabelah.

Opomniti je še konečno, da otroška obleka nikdar ne sme pretesna biti, tudi je napačno napravljati nad pasom previsoke hlače,

ker take hlače istotako stiskajo život ob rebrih, kakor ovira pretesen telovnik ali pa jopič naravni životni razvoj.

Pregled normalnih mer za dečke :

Starost po letih	Dolžina telesa	$\frac{1}{2}$ zgornje širine	$\frac{1}{2}$ spodnje širine	Hrbtina dolžina	$\frac{1}{2}$ hrbtne širine	Rokavna dolžina	Dolžina hlač	
							na strani	v razkroku
3	95	26	26	23	11	30	55	36
4	100	$27\frac{1}{2}$	$27\frac{1}{2}$	25	12	32	58	38
5	105	29	28	27	$12\frac{1}{2}$	34	60	40
6	110	$30\frac{1}{2}$	29	28	13	36	64	40
7	115	32	30	30	$13\frac{1}{2}$	38	67	46
8	120	33	31	31	14	40	70	50
9	125	$34\frac{1}{2}$	32	32	$14\frac{1}{2}$	42	73	53
10	130	$35\frac{1}{2}$	33	33	15	44	76	56
11	135	37	34	$34\frac{1}{2}$	$15\frac{1}{2}$	46	79	59
12	140	38	34	36	16	48	81	61

II. Razlaganje.

O risanju matematično sestavljenih krojnih vzorcev.

Kakor pri risanju sploh, tako se rabi tudi pri risanju krojev vogelni črtovnik (Winkellineal), svinčnik in pa merilo.

Kroji narisujejo se lahko neposredno na blago; boljši pa je načrtati kroje na papir, dokler se nima dovolj izkušenj, kako vporabljati blago. Le s podlago papirnatega vzorca ti je mogoče hraniti pri blagu ter tudi koščke blaga porabljati v prid.

Vsaki vzorec postavljen je tako, da leži ob vodoravni in navpični črti. V pravem kotu tacih črt najdeš vedno kako posebno znamenje, navadno črko *a*. Taka črka pomeni pričetek načrtovanja in tam položiti je merilo s št. 1.

Če hočeš torej načrtati kak kraj, potegni najprvo ob vogelnim črtovniku vodoravno in navpično črto. V kot zapiši si, kakor vidiš to na vzorcih, dotično črko. Na to vzemi merilo, ga položi z začetkom k črki, ter zaznamuj, ne da bi ga premaknil, zaporedoma navzdol po navpični črti, najprvo tiste številke, katere vidiš na vzorci. Pike, katere zaznamuješ ob navpični črti, imenujemo **dolgostne točke**, ker nam odmerijo razdelke vzorca v dolžini. Od istih dolgostnih točk, pri katerih vidiš na vzorcih potegnjene preme (vodoravne) črte, potegni jih tudi ti s tem, da priložiš vogelnik natanko ob navpično črto. Ko si potegnila vse preme črte, zaznamuj (vstavi) zopet, tako da položiš začetek merila k navpični črti, vse številke, katere vidiš na premih črtah. Na ta način dobiš razne pike za posamezne razdelke vzorca v širini. Te pike imenujemo **širokostne točke**. Ko imaš vse dolgostne in širokostne točke kroja zaznamovane, potegniti moraš od jedne točke do druge ravno take konture (obrise), kakoršne vidiš na vzorcih. Paziti moraš, da bode imel povečšani vzorec isto obliko v velikem, kakor jo vidiš v majhni podobi. Konture narisane so na podobah nekoliko močnejše od konstrukcijskih (sestavni) črt in pomenjajo ali zgib blaga ali pa šive dotičnega kroja. **Za šive ni treba ničesar dodajati**, ker so vsi vzorci otroških oblačil tako sestavljeni, da za navadne ozke šive ne potrebujejo dodatkov, pač pa je previdno, če ob konturah na sprednjih delih napustiš 2–3 cm vložka (Einschlag) na blagu. Natančnejega pojasnjenja mi v pisani besedi ni mogoče podati, a menim, da bode to razlaganje zadostovalo vsem, ki so pri izdelovanju že v rokah imeli kaki kraj.

Natančno opazovanje posamnih vzorcev, posebno pa taci, ki imajo le malo število stavnih točk, in praktične poskušnje dovedle pa bodo gotovo vsacega do spoznanja te jako priproste in lahke prikrojevalne metode.

Če še pristavim, da se v risanju lahko vadiš tudi tako, da narisuješ kroje za vajo s kredo na mizo, in da ti lahko služi pravokotni rob mize za pravokotne črte, povedano je vse, kar ti olajšuje učenje krojnega risanja.

Ker so vzorci krojev, katerih zaradi veličine ni mogoče podajati v naravni veličini, tudi v moških in ženskih modnih časnikih postavljeni na podoben način, imelo bode seznanje s to metodo tudi v tem oziru mnogostransko in trajno vrednost.

III. Razlaganje.

Kako se jemlje mera za otroška oblačila.

Za načrtovanje kacega krojnega vzorca v naravno veličino zadostuje pri tej metodi le jedna sama mera, to je, **mera zgornje širine**. Imenujemo jo **glavno mero**, zato ker nam pove, katero palčico nam je vzeti iz prenaševalnih meril, da načrtamo po vzorcu, dotični zgornji širini primeren kraj.

Mero zgornje širine vzeti je deklicam po vrhu kacega priležnega oblačilca ali života, dečkam isto tako, ali pa po vrhu telovnika, in sicer tako kakor se ta mera jemlje odraslim osobam. Centimetersko merilo obloži pód pazduho, vodoravno okolu pleč in ob najmočnejšem delu prsij. Če je oblačilce, po katerem meriš, morebiti preobilno, sme se meriti nekoliko napeto, sicer pa kakor merilo naravno ob životu leži. Paziti je le, da ne zdrkne merilo pod plečne lopatice, ker bi tako nastala krajša mera.

Mero zgornje širine je najbolje zapisati v polovici. Če meri n. pr. kaka deklica okolu prsij 60 *cm* zapiši polovico te mere, torej 30 *cm*. Če meri v celem 80 *cm*, zapiši 40 *cm* itd. Polovic *cm* ni treba v poštevek jemati, če pa mera tako nanaša, zapiši rajši $\frac{1}{2}$ *cm* več.

Ker pa krojni vzorci, četudi večinoma prijajo navadnemu životnemu sorazmerju, vendar ne morejo vedno zadostovati tudi za vse slučaje, in ker je treba razne stvari po šegah in posebnih zahtevah prirejati in preminjati, jemati moramo v ta namen še dopolnilne mere.

Število dopolnilnih mer je neomejeno. Navadno pa se meri dolžina obleke, dolžina rokavov, dolžina hlač, širina okolu pasu (spodnja širina), hrbtna širina i. t. d.

Ker pa zahteva izdelovanje vrhnih otroških oblek, vže precej **strokovnjaške izurjenosti**, ni treba mi o teh merah tako natančno govoriti; ker moram misliti, da bode dotičnik tudi brez daljšega navodila vedel, kako jemati in vporabljati dopolnilne mere. Ukaželnim bralcem priporočam pa v ta namen svojo „**Knjigo krojaštva**“ ali pa „**Toaleto**“, v katerih je pouk v životomerstvu najnatančnejše popisan.

Sicer pa zadostuje večinoma le glavna mera, in gledati ti bode le na to, da prirediš dolžino obleke in rokavov, po vzeti meri.

IV. Razlaganje.

Kako se narisujejo krojni vzorec v različne veličine.

Za narisovanje krojev v različne veličine rabimo pri tej metodi **prenaševalna merila**, katera so pridejana na posebni majhni poli tej knjižici. Če jih hočeš prirediti za trajno porabo, prilepi celo polo na močen papir ali karton. Ko se ta posuši, razstriži posamna merila narazen. S tem dobiš 15 različno dolgih meril, ki ti zadoščajo za vse životne veličine, oziroma širine otrok v starosti od 1.—12. leta. Te merila imenujemo **prenaševalne palčice**. Vsaka palčica ima 48 razdelkov. Pri krajših palčicah so ti razdelki krajši, pri daljših daljši. Iz tega je razvidno, da bode vsak kraj tako velik, kolikor daljšo palčico za načrtovanje uporabiš. Vsaka palčica pa meri toliko pravih centimetrov, kolikor jih je na koncu palčice s številko zaznamovanih.

Če hočeš torej načrtati kraj n. pr. za otroka kojega zgornja širina znaša 26 cm v polovici, vzemi za njo palčico, ki ima na koncu št. 26. Za polovično zgornjo širino 30 cm vzemi palčico št. 30. Za zgornjo širino 35 cm vzemi palčico št. 35 i. t. d.

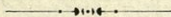
Ker prenašaš iz krojnih vzorcev **vedno ene in iste številke**, katere so pri vzorcih označene, je očitno, da mora vsak kraj, kojega načrtuješ z merilno palčico, primeren postati dotični zgornji širini, ker je jednaka z dolžino uporabljenih palčic.

Samo po sebi se pa razume, da moraš za razne veličine vedno poiskati najprimernejše vzorce. Mej temi nahaja se jih

tudi nekaj, ki se načrtujejo neposredno s centimeterskim merilom. To bode pa pojasnjeno pri razlaganju dotičnih podob. Kedar se v praktičnem delovanju privadiš vzorce prav vporabljeni, spreminjala bodeš prav lahko tudi njih obliko, kajti z majhno spremembo kake konture dobi vzorec drugačno lice. Če se tudi šega pri otroških oblačilih tako hitro ne preminja, kakor pri oblačilih odraslih osob, vidiš in najdeš vendar mnogokrat kaj novega, kar s podlago tvojega vzorca tudi ti lahko napraviš.

Če hočeš imeti palčice vedno v takem redu, da vsako hitro najdeš, napravi jim na zadnjem koncu ljuknje, v katere zaradi trajnosti zabiješ navadne ušesca (Oesen), ter jih nabereš po zaporednih dolžinah, na močno nit. Kdor ne bi hotel cele pole razstriči, pomaga si pa tudi lahko s tem, da polo ob isti palčici, katero potrebuje pregane, ali pa, da si stavne točke za vsaki slučaj prenese iz dotičnega merila na poseben trak (streifen), ali pa na črtovnik.

V popisu posamnih vzorcev rabil bodem za razdelke na palčicah skrajšano besedo „delek“. Pri načrtovanju vzorca n. pr. Fig. 5. na tabeli I, vstavila bodeš torej z izbrano palčico od **a** navzdol **2, 12, 16, 28 in 56 delkov za dolgostne točke**. Od teh točk potegneš preme črte in vstaviš na črtah od točke **a, 24 in 36 delkov**; od točke **2, 30 delkov**; od točke **12, 59 delkov**; od točke **16, 28 in 32 delkov**; od točke **28, 30 delkov**; in od točke **56, 59 delkov za širokostne točke**. Ko potegneš od jedne točke do druge še take konture, kakoršne vidiš na vzorcu, je kraj prirejen, da ga izstrižeš po načrtanih konturah ali obrisih.

Popis Klemmovih vzorcev na tabelah in razlaganje posamnih predmetov.

Tabela I.

Fig. 1—4. Pestovalni plašček s pelerino.

Ta plašček prija otrokom obojnega spola. Fig. 1, zadnji del, položi ob vratu pri točkah 8. 23. 34. v gube. Sprednjemu delu Fig. 2, dodaj spredaj nekoliko obklada, na katerega našiješ gumb. Obklad načrtan je od točke 11. navzdol s pikčasto črto. Navadno vsije se temu plaščku kratek rokavec po Fig. 4.; če se ogrinja s pelerino Fig. 3. Sicer mu pa lahko vsiješ tudi dolgi rokav, katerega načrtaš po Fig. 11. na tab. II.

Mero zgornje širine vzemi po vrhu oblačilca in po ti meri poišči dotično palčico za načrtovanje.

Fig. 5—8. Otroško oblačilce brez rokavcev za dečke in deklice od 24—30 cm zgornje širine.

Oblačilca v tej obliki delajo se navadno za otroke od 1. do 3. leta. Sredina sprednjega dela Fig. 5. je ob točki a. Sredina hrbtnega dela ob točkah 59. Zapenja se to oblačilce navadno po hrbtu.

Polo, Fig. 6. prikroji tako, da bo ležalo blago spredaj od točke a navzdol v zgibu. Če hočeš polo močno nagubati, kakor kaže Fig. 7., napravi ji 164 delkov širine. Če jo pa hočeš nakičiti po Fig. 8., napraviš jo lahko nekoliko ožji. Dolžino pole prirediti pa moraš po meri. Pola po Fig. 6. ima 102 delka dolžine.

Tabela II.

Fig. 9—12. Jopič za dečke in deklice v starosti 1—2. leta.

Kroji tega jopiča prirejeni so tako, da jih moreš načrtati s palčicami št. 24—26. To zadostuje za polovično zgornjo širino tako majhnih otrok. Fig. 9., zadnji del ima napuščeno blago za gube. Sprednji del Fig. 10. je dvovrsten. Za jednovrstnega odbiješ spredaj 8 delkov širine. Fig. 11. rokav, Fig. 12. ovratnik, kojega hrbtna sredina drži od točke $6\frac{2}{3}$ —16.

Fig. 13—16. Oblačilce za deklice v starosti 4.—6. let, ali za zgornjo širino 28—32 cm v polovici.

Oblačilce prirediš dovoljno, da se spredaj ali pa po hrbtu zapenja. Našiješ mu ozek stojček ali pa ležeč ovrtnik. Tudi ga lahko na prsih globeje izstrižeš, kakor kaže pikčasta črta pri točki 25. V poslednji obliki našiješ ob izstrišku nabrani svilnat vstavek (Einsatz). Polo Fig. 15 naberi ali položi v gube in jo dostavi ob spodnjem životnem robu, katerega prikriješ z pasom ali svilnatim trakom.

Polo odmeri s pravim centimeterskim merilom, životne dele in rokav pa z dotično palčico.

Tabela III.

Fig. 16—20. Jaket za deklice s zgornjo širino 32 do 36 cm v polovici.

Ta jednovrstni jaket je na pol priležen. Zadej napraviš ga lahko z razparkom (Schlitz) ali pa gladko. Vstaviš mu po Fig. 20. stojček ovrtnik, a premeniš mu prav lahko sprednjo obliko tako, da bode pod vratom odprt in z ležečim ovrtnikom.

Fig. 21—24. Na pol priležni plašček za deklice v starosti 2.—5. leta, ali za zgornjo širino 24—30 cm v polovici.

Plašček je dvovrsten. Če ga hočeš za jednovrstnega premeniti, odbij mu spredaj 8 delkov širine. Ob straneh položi ga v globoke gube, napraviš ga pa lahko tudi gladkega, v tem slučaju ni treba dodati, s pikčastimi črtami označenih, 12 delkov širokega dodatka za gube.

Tabela IV.

Fig. 25—29. Dvevrstni jaket za večje deklice z zgornjo širino 37—42 cm v polovici.

Če hočeš imeti jaket spredaj nekoliko priležen, napravi v sprednjem delu, Fig. 25. prsni izstrižek, kakor je označen s pikčasto črto. Za spredaj plohati jaket ni treba napravljati izstrižka. Tudi pri tem jaketu je lahko napraviti odprto (nazaj zavihano) „fazono“ z ležečim ovrtnikom.

Fig. 30—33. „Princes obleka“ za večje deklice z zgornjo širino 37—42 cm v polovici.

Vzorke krojev te priležne in gladke obleke, porabiš lahko tudi za podlago mnogovrstnih drugih oblek, tudi za kratek život

(kurze Taille) in podaljšan život (Schosstaille), če jih ob dotičnih s pikčastimi črtami označenih mestih skrajšaš. Ovratnik napravi po vzorcu pri jaketu.

Tabela V.

Fig. 34. Kroj jednoševnih hlačic za dečke z pasno širino 24–26 cm.

Pričetna točka a je pri Fig. 34. sredi vzorca. Vstavi torej dolgostne točke, od tam navzdol, širokostne točke pa, od navpične črte a, na levo in desno.

Hlačice je v pasu nekoliko nagubati, v pasni rob pa napraviš hlačicam, če hočeš, ljuknje, da jih pripneš k životku Fig. 35.

Vsi hlačni vzorci so prirejeni tako, da jih moraš načrtovati le z pravim centimeterskim merilom, torej ne z merilnimi palčicami.

Fig. 35. Životek za majhne dečke.

Prsna sredina leži ob črti a. Napraviti je životek tako, da se po hrbtu zapenja.

Fig. 36–38. Kratke hlače za pasno širino 26 cm.

Vzorci sprednje hlačnice Fig. 36. in zadnje hlačnice Fig. 37. porabiš lahko tudi za večje pasne širine, če ob šivih na strani in razkroku primerno dodaješ.

Fig. 38–42. „Mornarska obleka“ za dečke v starosti 2–3. let, ali za zgornje širine 24–28 cm.

Bluza Fig. 38 je dovolj dolga, da pade čez hlače v pasu. K obleki napraviš telovnik po Fig. 39., ali pa mesto istega progasto srajco iz triko-blaga. Pri hlačah Fig. 40. napravi se razparek večinoma nazad.

Tabela VI.

Fig. 43–47. „Fantazie obleka“ za dečke v starosti 5–8. let ali za zgornje širine 30–34 cm.

Sprednji del jopiča Fig. 43. ima podložen telovnik, ki se posebej vstavi, ali pa tudi pri sprednjem delu napusti. Vstavek mora biti ob točkah 6–14 toliko širji, kolikor se všije.

Fig. 48–53. „Štajerska ali lovska obleka“ za dečke v starosti 6–12. let, ali za zgornje širine 32–38 cm.

Sprednji del jopiča Fig. 48. je dvovrsten. Za jednovrstnega posnemi sprednji rob za 6 delkov. Zadnjemu delu napuščeno je

blago za položeni zagib. Napraviš ga pa lahko tudi brez zagiba in brez sponk. Fazon in rokavi imajo obložke in rob iz zelenega sukna. Stojč ovratnik napraviti je po meri vratne širine.

Tabela VII.

Fig. 54. Kroj kratkih hlač za pasno širino 34 *cm*.

Fig. 55—56. Kroj telovnika za zgornje širine 34 - 36 *cm*.

Fig. 57. Kroj dolgih hlač k Fig. 63.

Mere: Stranka dolžina 94 *cm*, notranja dolžina 70 *cm*, pasna širina 34 *cm*. Načrtuj te hlače, kakor vse druge s **pravim centimeterskim merilom**.

Fig. 58 - 62. Kroj za sako in telovnik k Fig. 63. za dečke v starosti 10—12. let, ali za zgornje širine 34—36 *cm*.

Tabela VIII.

Fig. 64—67. Kroj za dvevrstni „paletot“ ali zimsko vrhno suknjo, za zgornje širine 33—38 *cm*.

Fig. 68—70. Kroj za jednovrstno vrhno suknjo k Fig. 71. za dečke v starosti 10—12. let, ali za zgornje širine 34—36 *cm*.

Tudi pri načrtovanju krojev za vrhne suknje rabi iste palčice, katere ti pokaže **po vrhu telovnika vzeta mera polovične zgornje širine**, ker je zadostna širina vže pri vzorcih dodana.

Vsem krojačem in šiviljam,

ki se hočejo v umetnosti priroje-
vanja temeljito poučiti, priporočam
svoje sledeče, odlikovane in cene
knjige za samopouk v prirojevanju.

„Knjiga krojaštva“.

Način prirojevalne umetnosti po sorazmerni teoriji. Za samo-
pouk in za podlago pri šolskem pouku, spisal in izdal **M. Kunc**,
krojaški mojster v Ljubljani. Z izvirnimi podobami in tabelami.

Cena gld. 3.—.

Izvod iz vsebine te knjige:

O teoriji sorazmerne metode za prirojevanje. Konstrukcija osnov-
nega načrta. Risanje kontur životnega modela. Konstrukcija za sakó. Kon-
strukcija pol za životne suknje. Konstrukcija rokavov. Konstrukcija životne
suknje za životne in debele osebe. Konstrukcija telovnika. Konstrukcija
službene in gala suknje za uradniško uniformo. Konstrukcija hlač. Kon-
strukcija plašča (za uradniško uniformo) oziroma menčikova. Konstrukcija
za sakó za debele osebe. O životomerstvu in konstrukciji krojev za ne-
normalne rasti in držanja životov. Razlaganje konstrukcije za osebe z
naspred vpognenim držanjem života. Razlaganje konstrukcije za osebe z
nazad vpognenim držanjem života. Razlaganje konstrukcije za nenormalno
visoko rast telesa. Razlaganje konstrukcije za nenormalno majhno (stis-
njeno) rast telesa i. t. d.

„Krojni vzorci za moško obleko“.

Dopolnjevalni zvezek k „Knjigi krojaštva“. S posebnim ozirom
na potrebe krojačev na deželi, spisal in izdal **M. Kunc**, krojaški
mojster v Ljubljani. Z mnogimi podobami. Cena gld. 1'50.

„Toaleta“.

Nova učna metoda o prirojevanji oblačil za dame. Za samopouk
in za podlago pri šolskem pouku, spisal in izdal **M. Kunc**, kro-
jaški mojster v Ljubljani. Z izvirnimi podobami in tabelami.

Cena gld. 1'50 (brez poštnine).

Izvod iz vsebine te knjige:

O životomerstvu in vstroji človeškega telesa. Konstrukcija osnov-
nega načrta za „životni kraj“. O dopolnilnih merah. O konstrukciji po-
daljšanih „životov“. Konstrukcija rokavov. Konstrukcija jaketov in paletotov.
Konstrukcija krožnega plašča in pelerin (ogrinjal). Konstrukcija gladkega
krila. Konstrukcija hlač za dame i. t. d.

Naslov za naročevanje knjig: **M. Kunc**, Ljubljana.

Listek za vpisovanje navadnih mer.

[illegible]

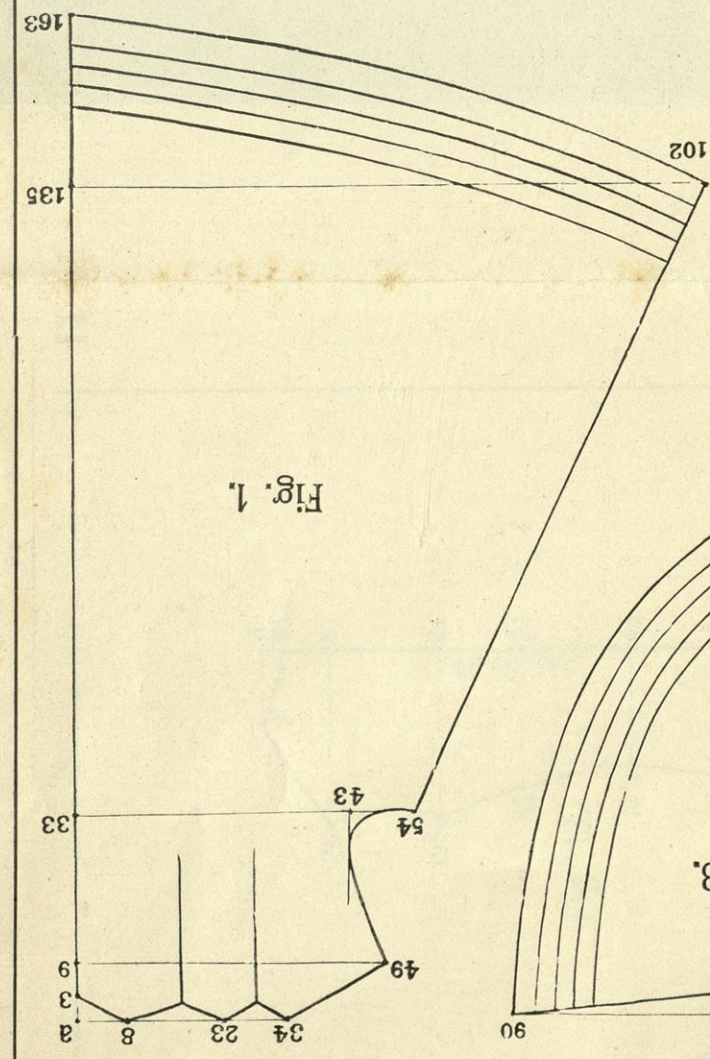

Fig. 1.

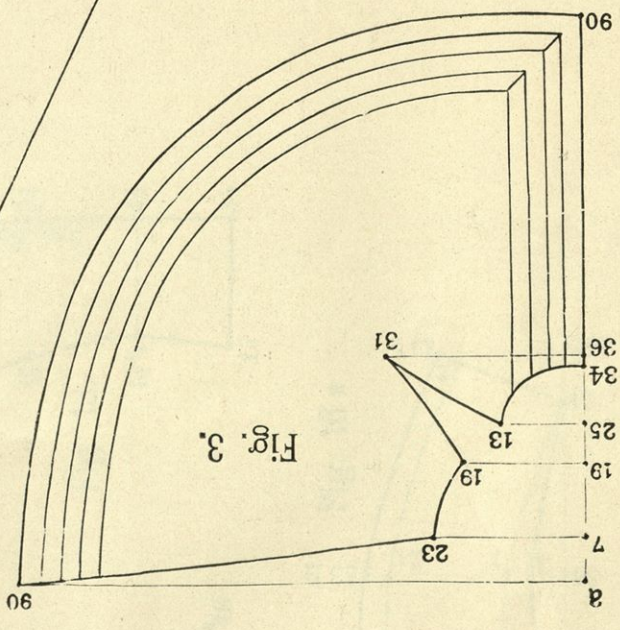

Fig. 3.

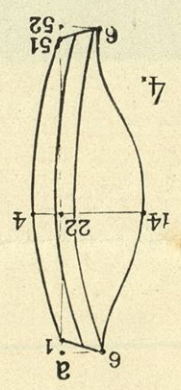

Fig. 4.

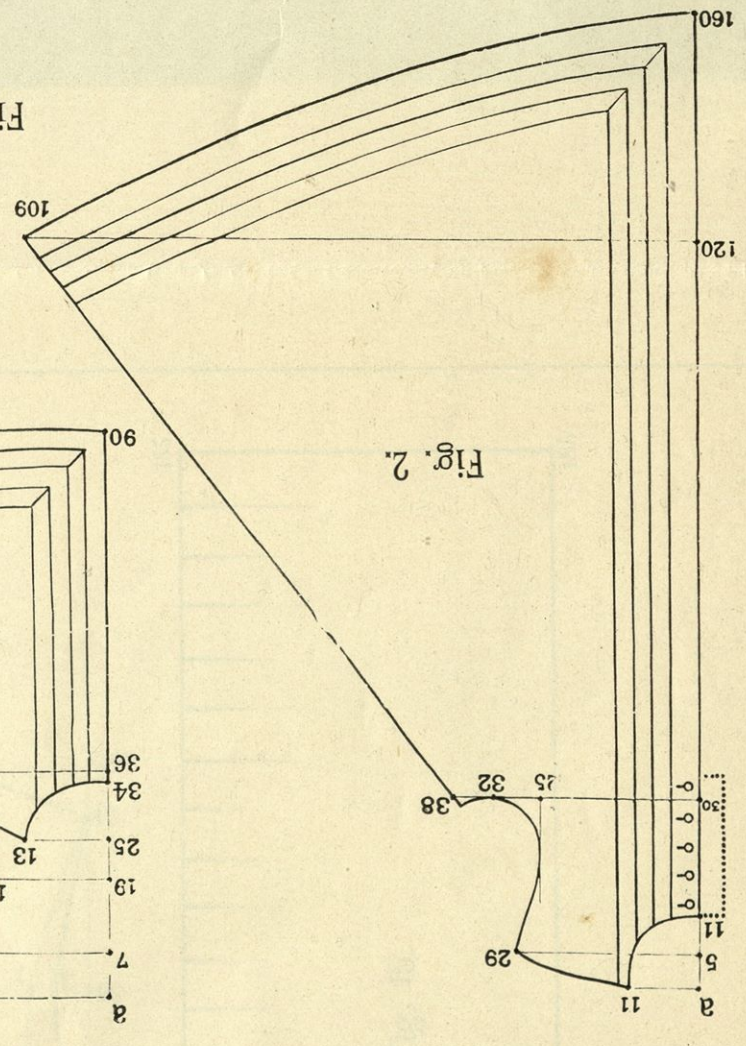

Fig. 2.

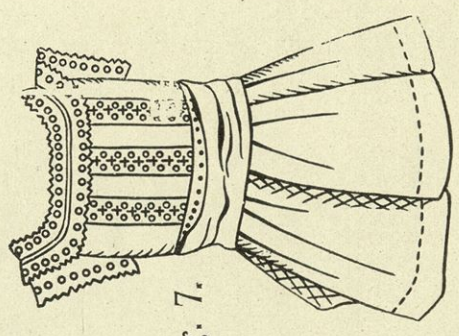

Fig. 7.

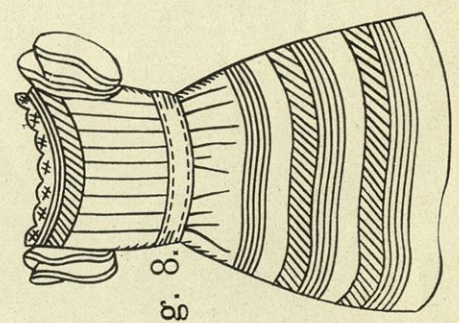

Fig. 8.

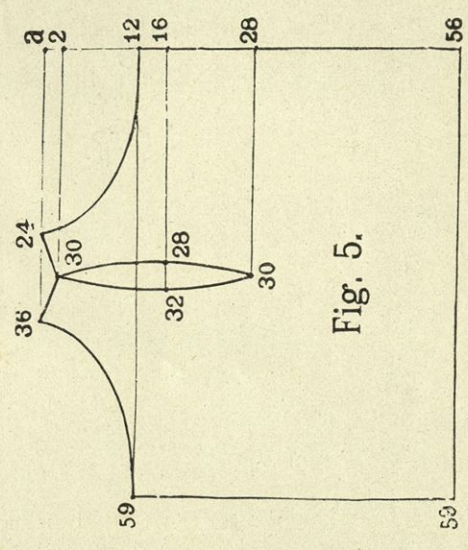

Fig. 5.

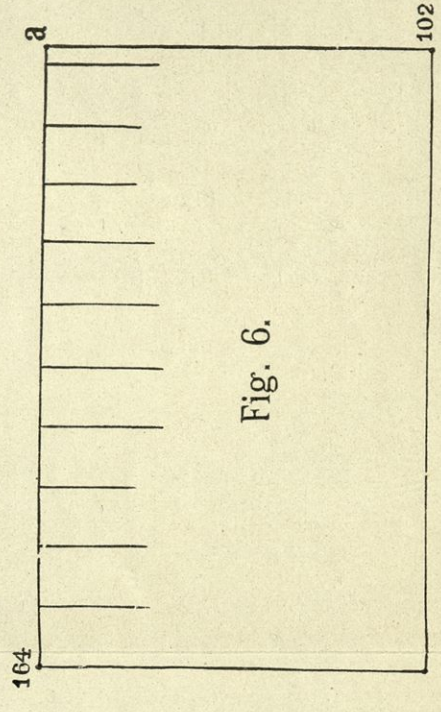
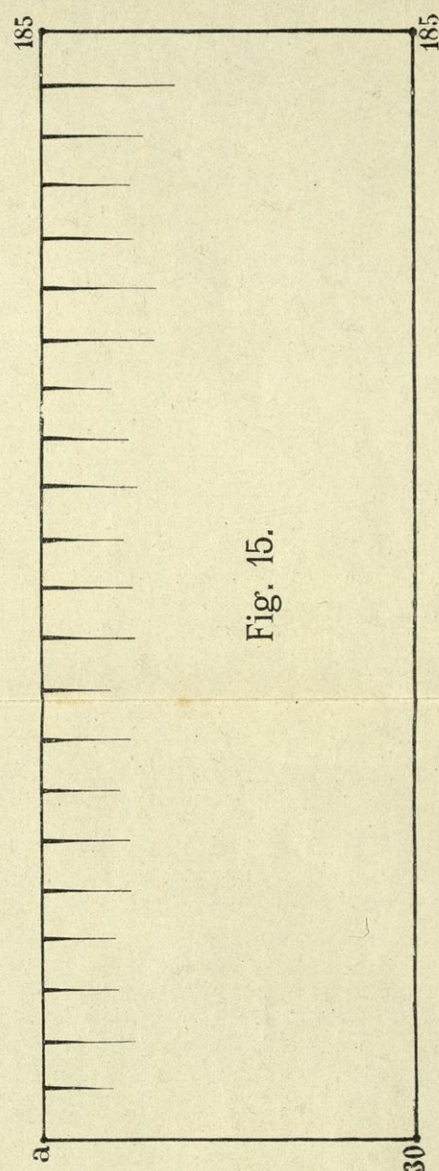
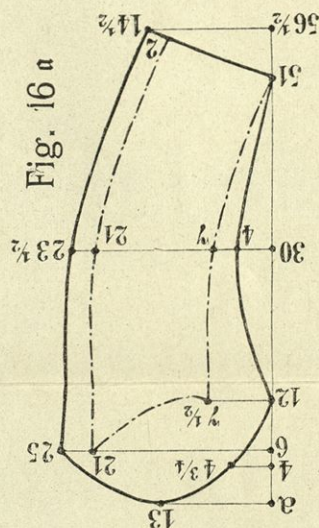
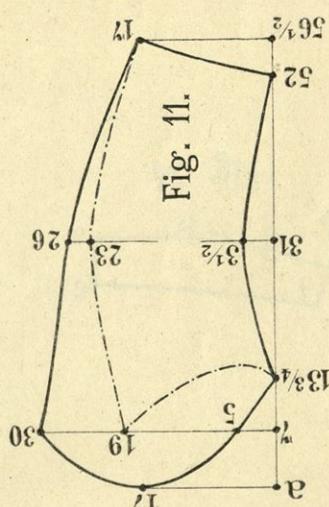
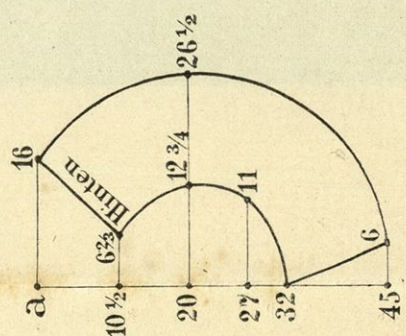
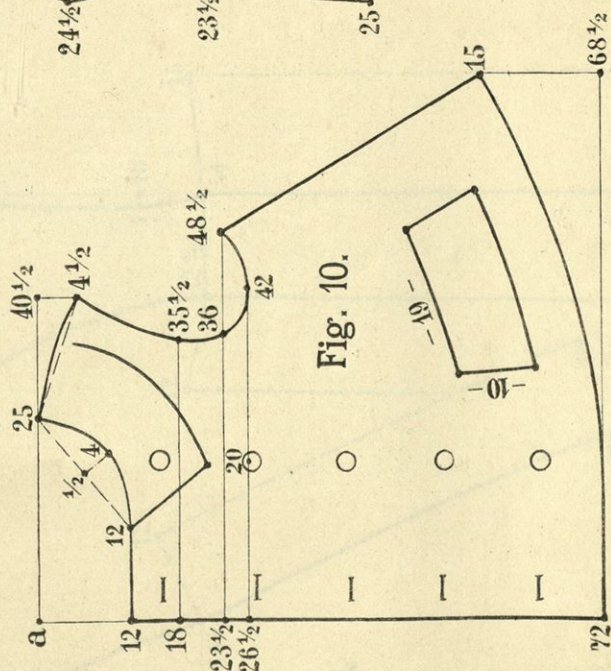
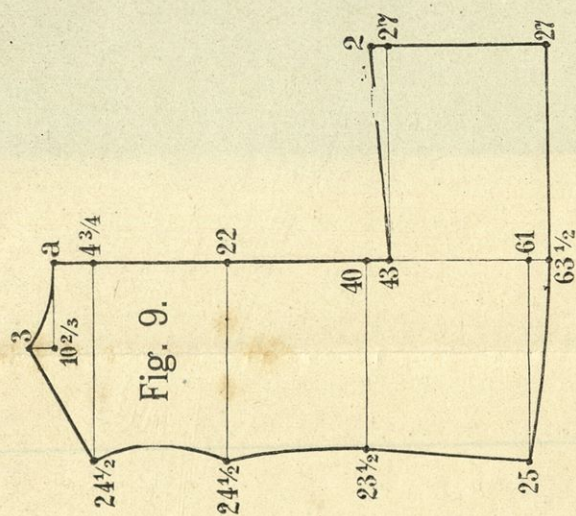
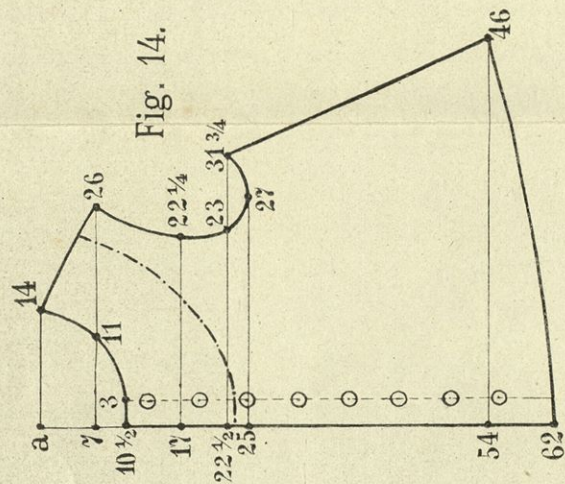
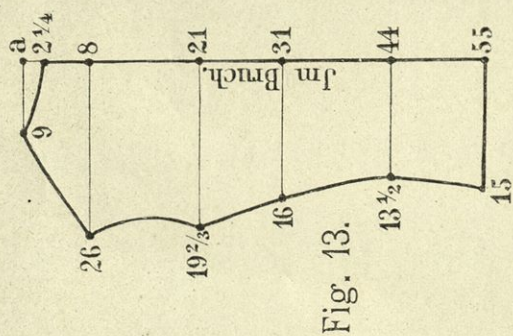
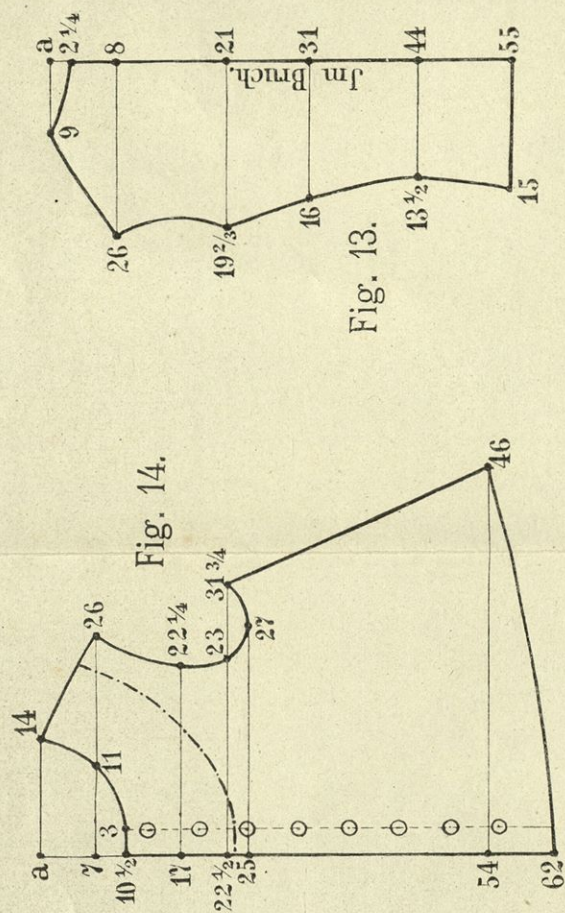
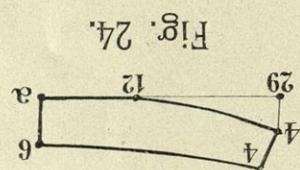
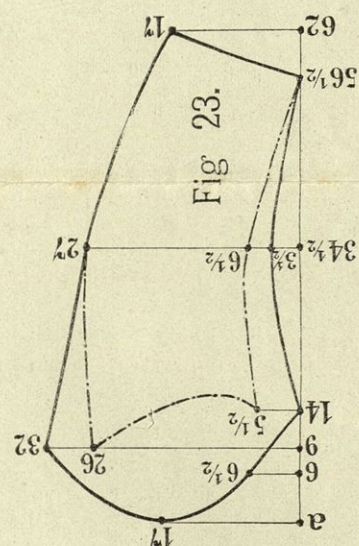
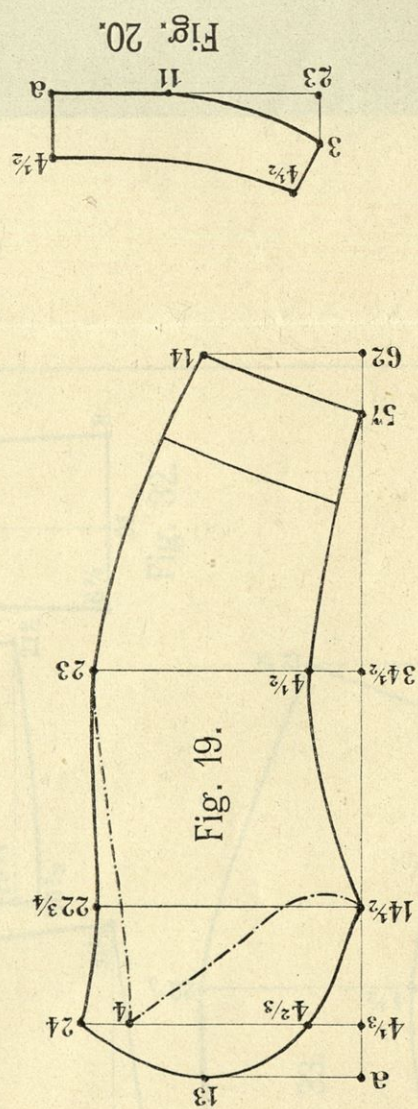
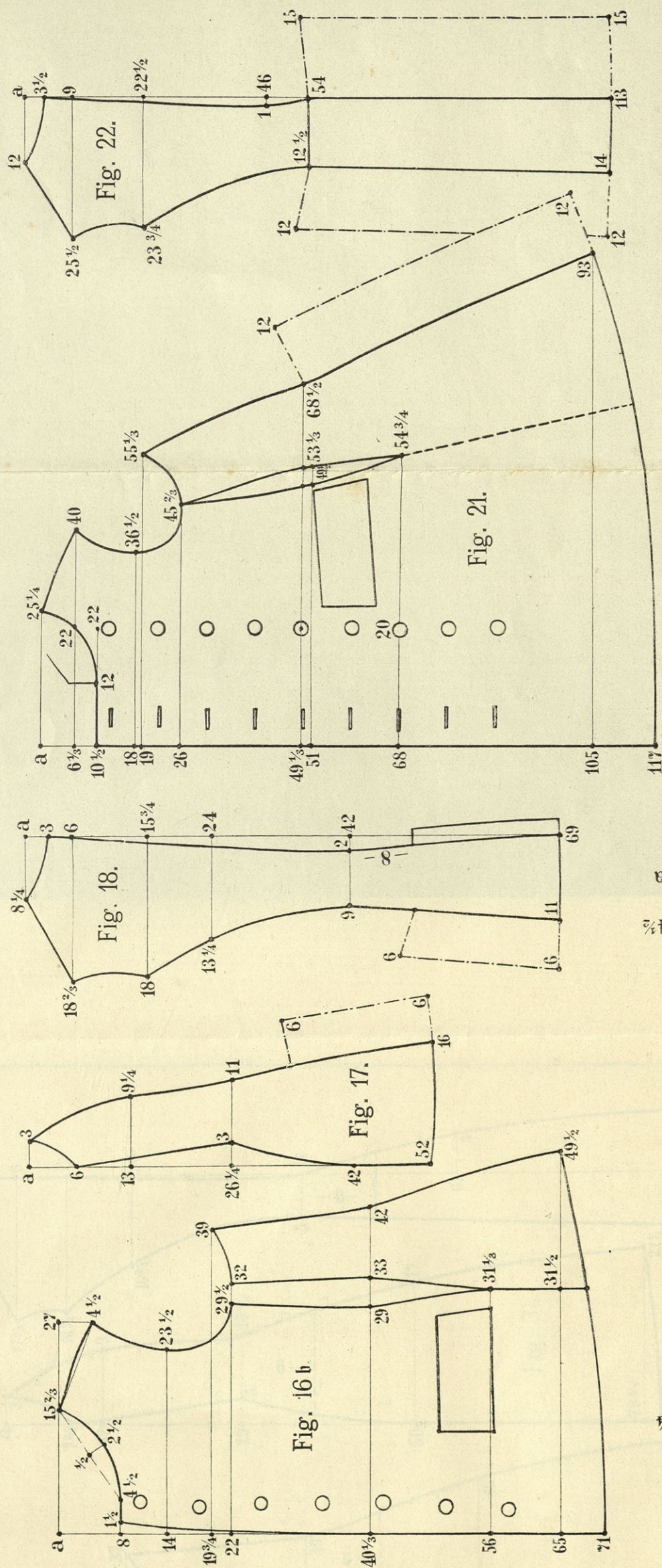
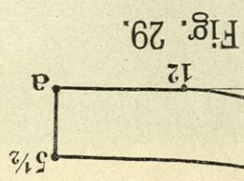
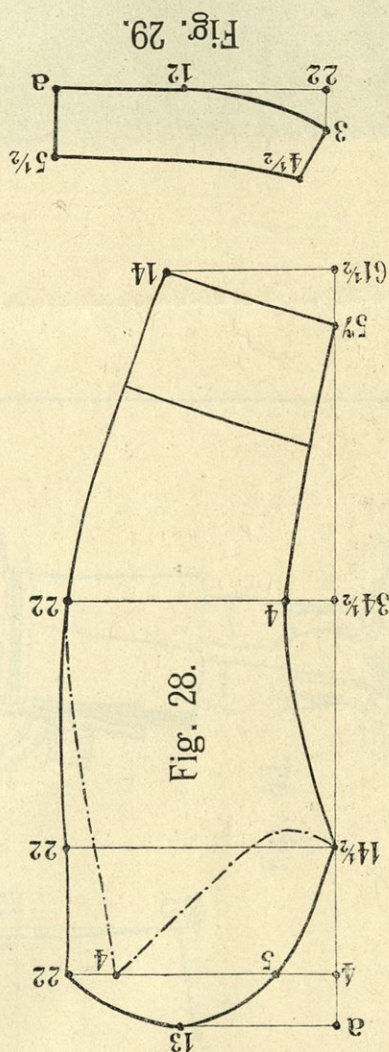
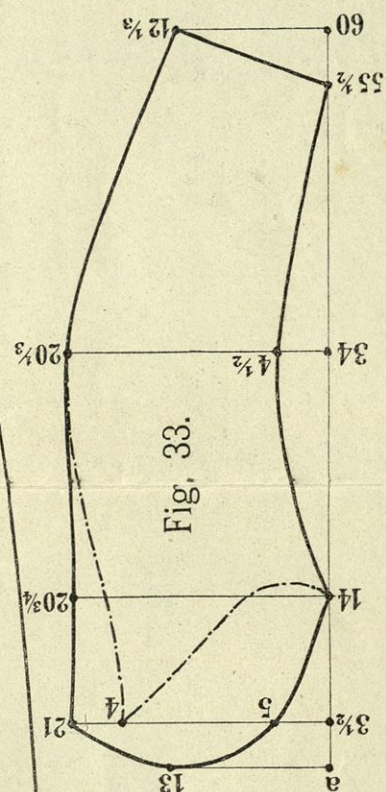
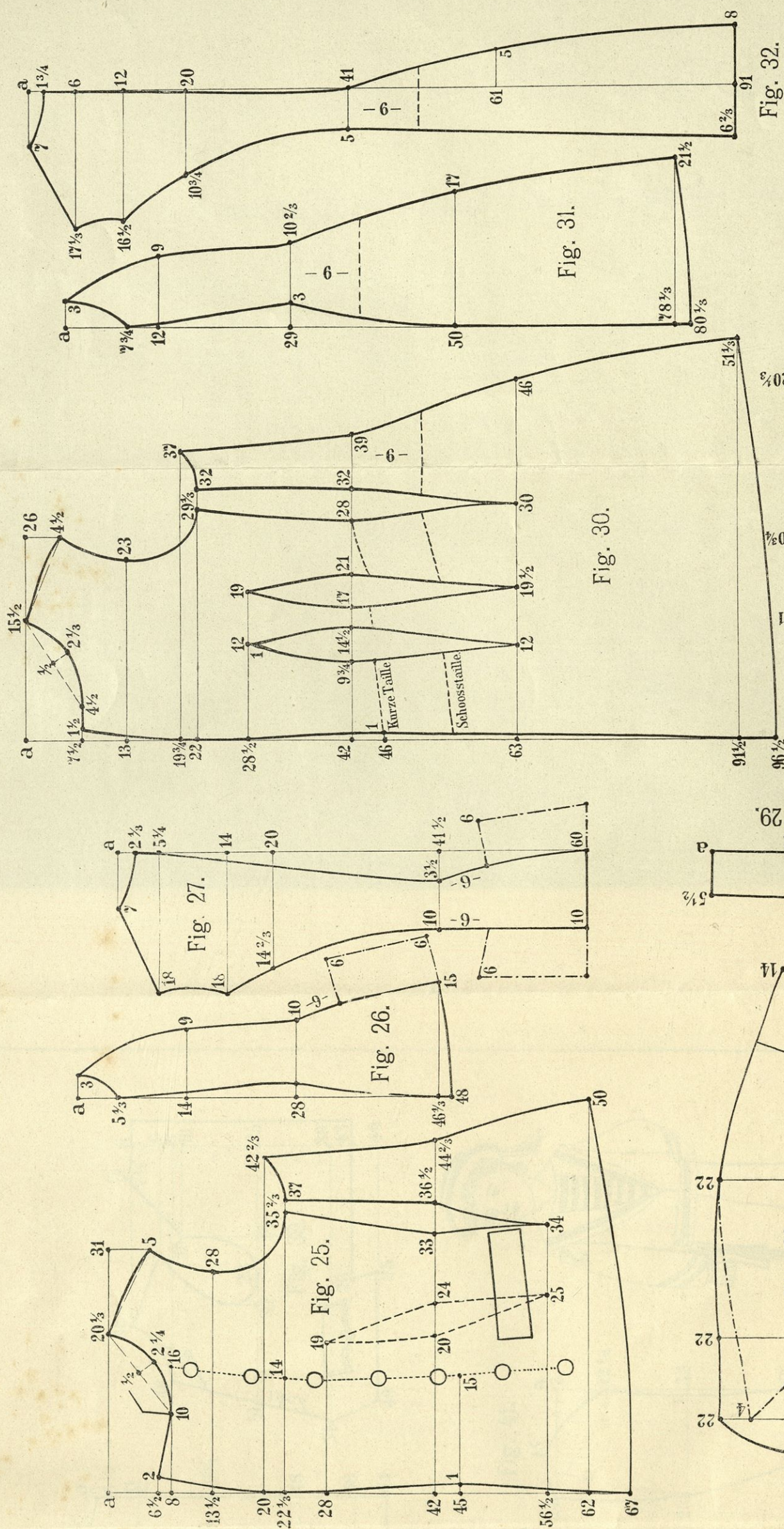

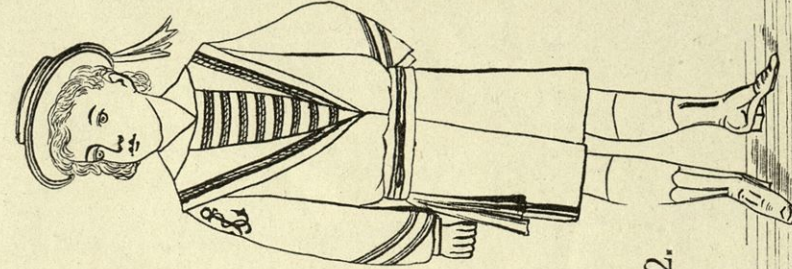
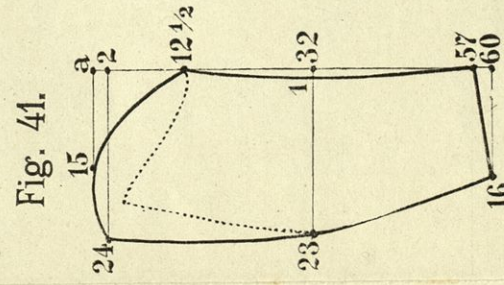
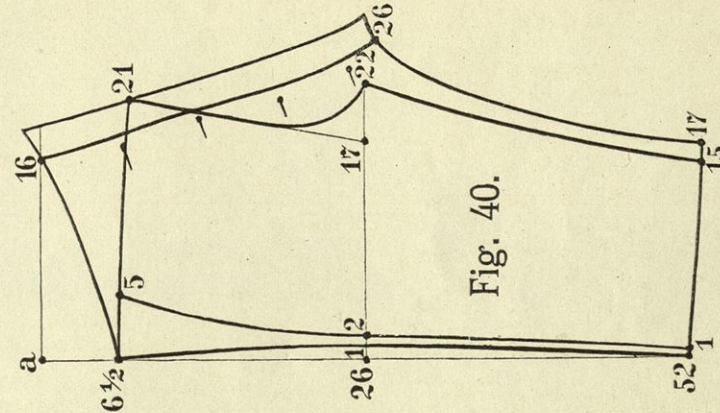
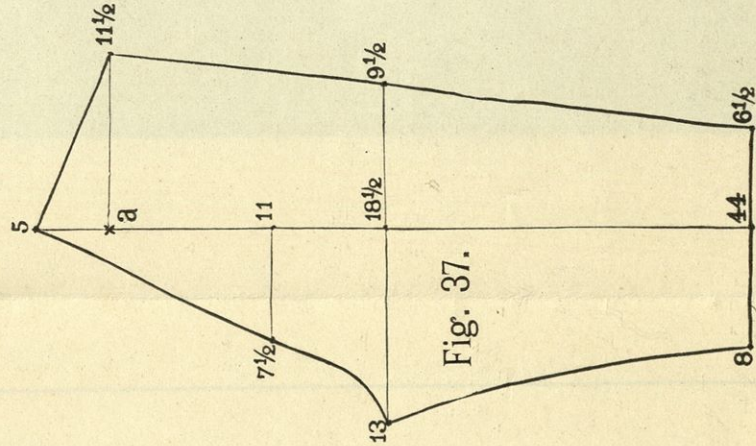
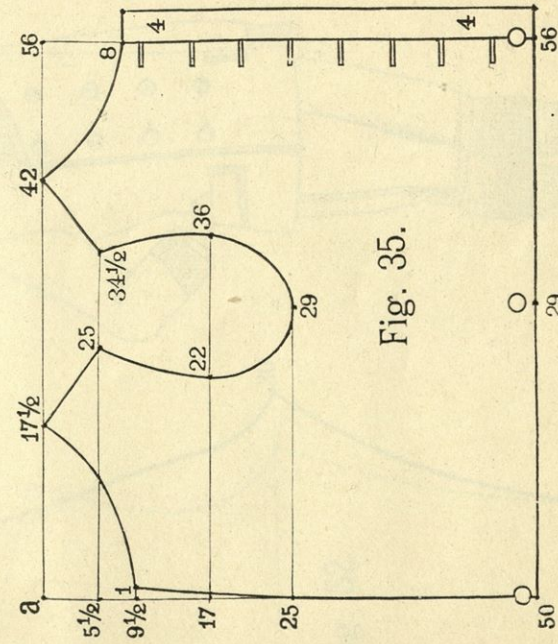
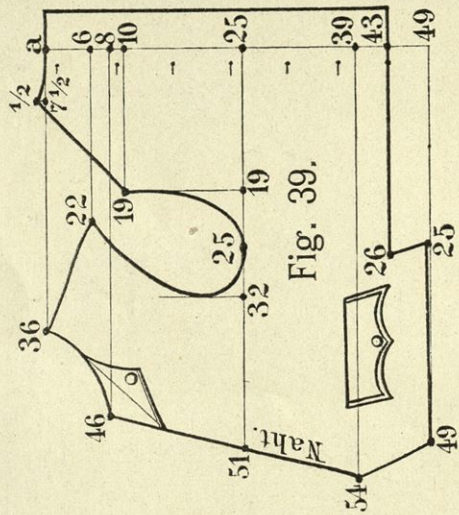
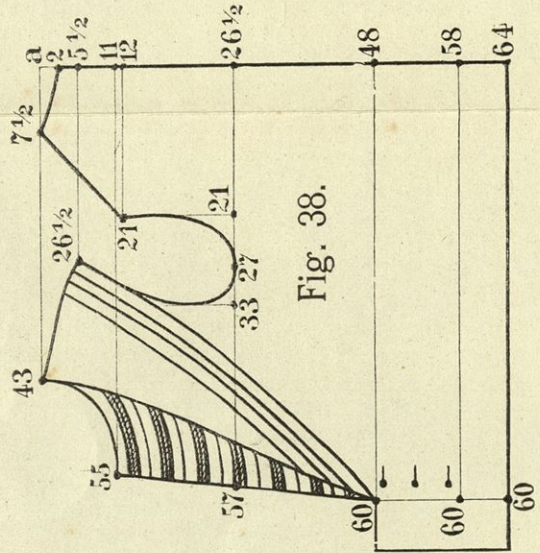
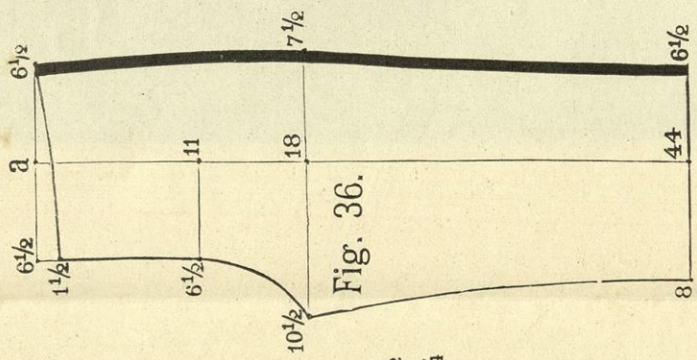
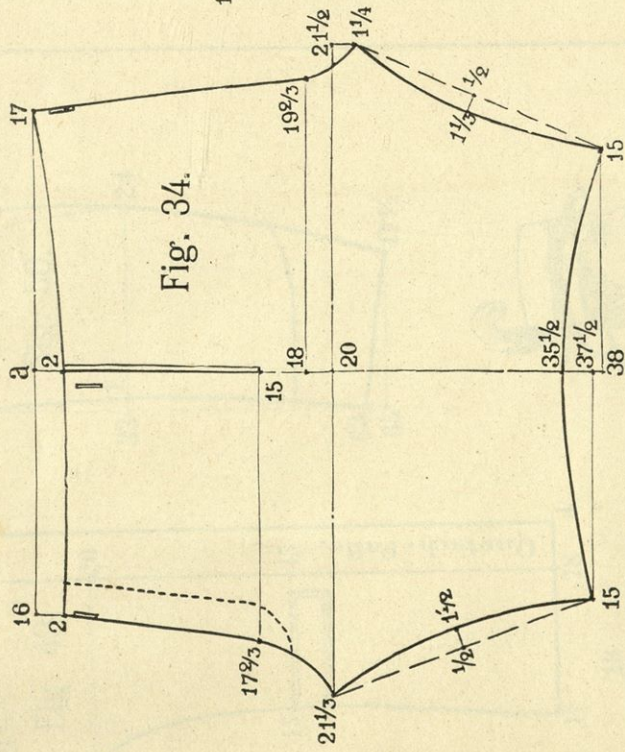
Fig. 6.

Handwritten text, possibly a title or page number, oriented vertically on the left margin.

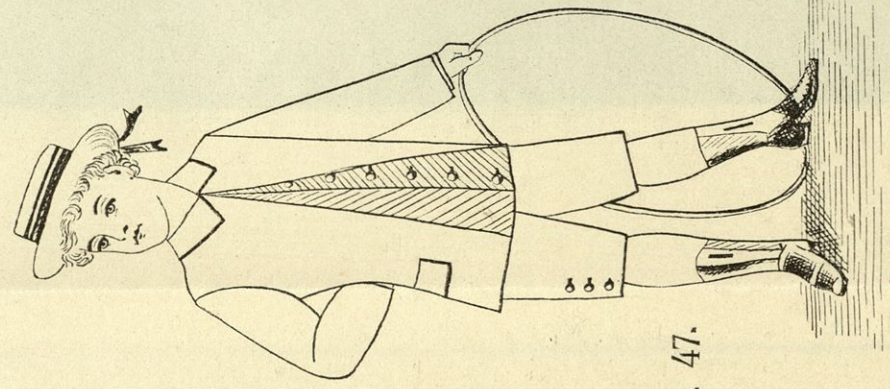
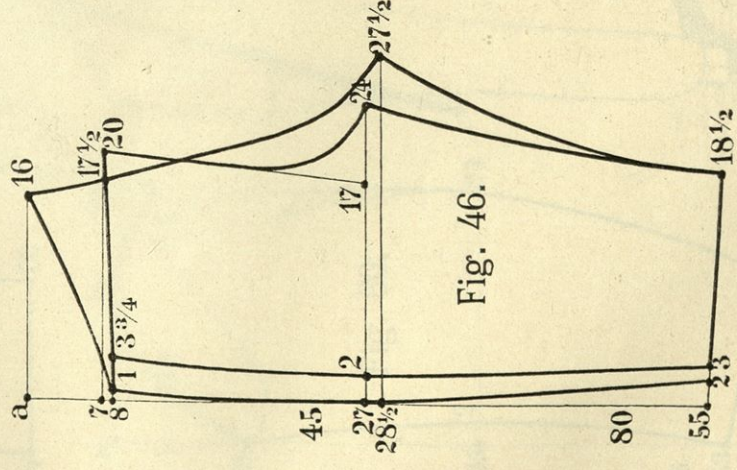
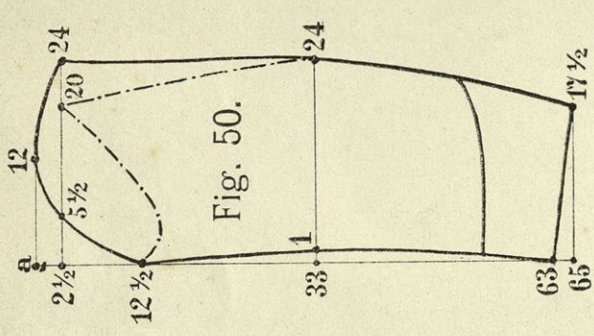
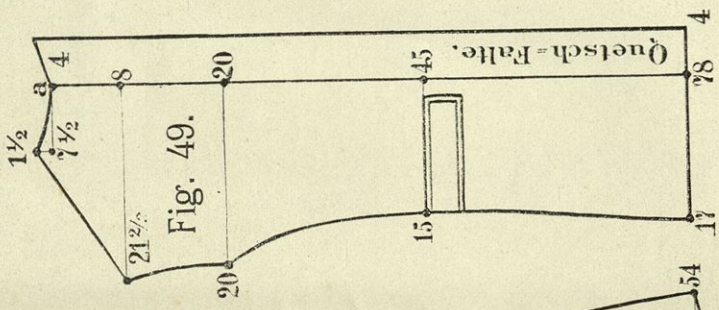
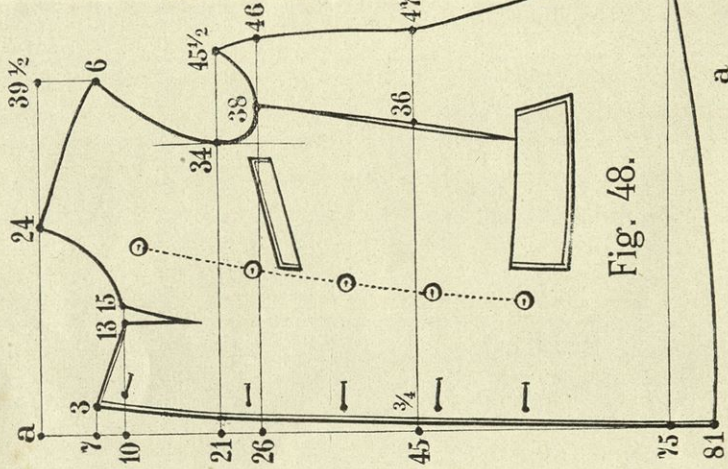
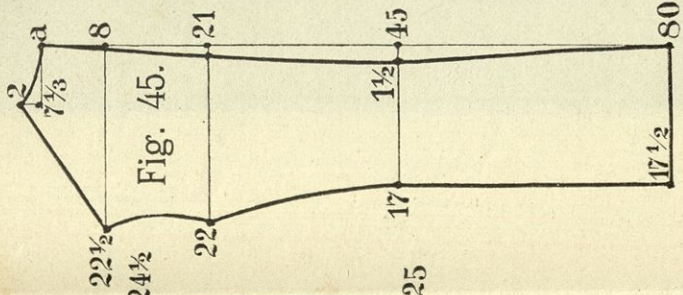
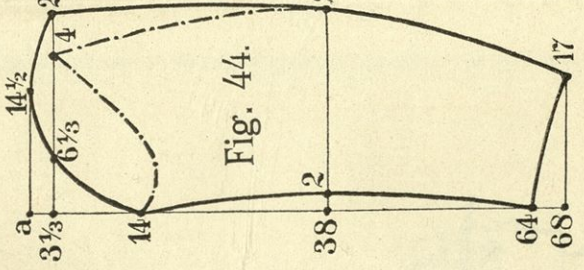
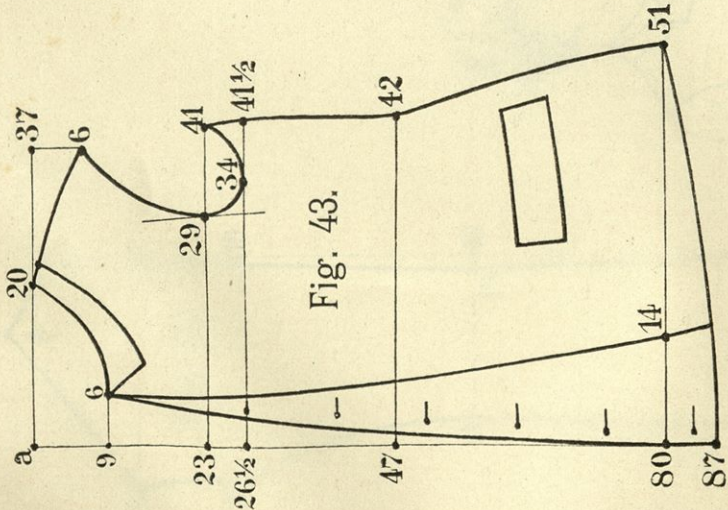

Fig. 47.

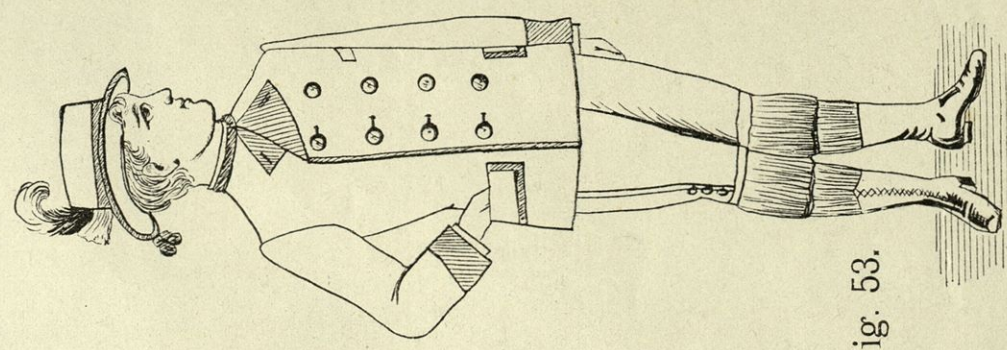
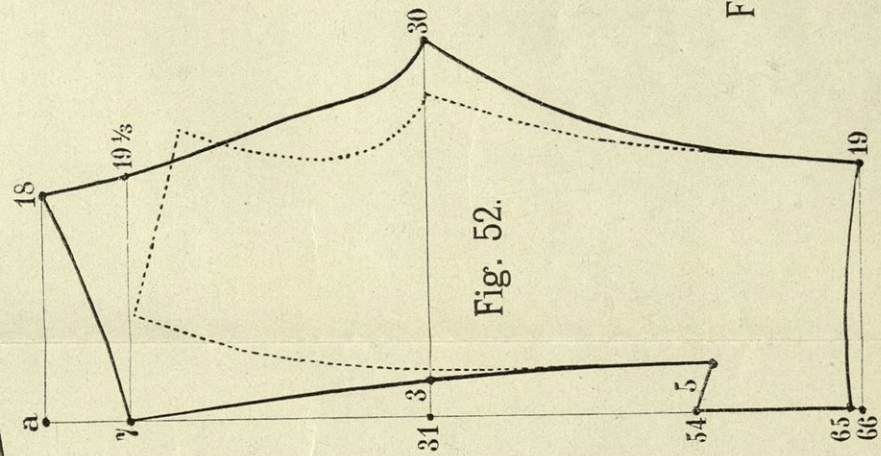
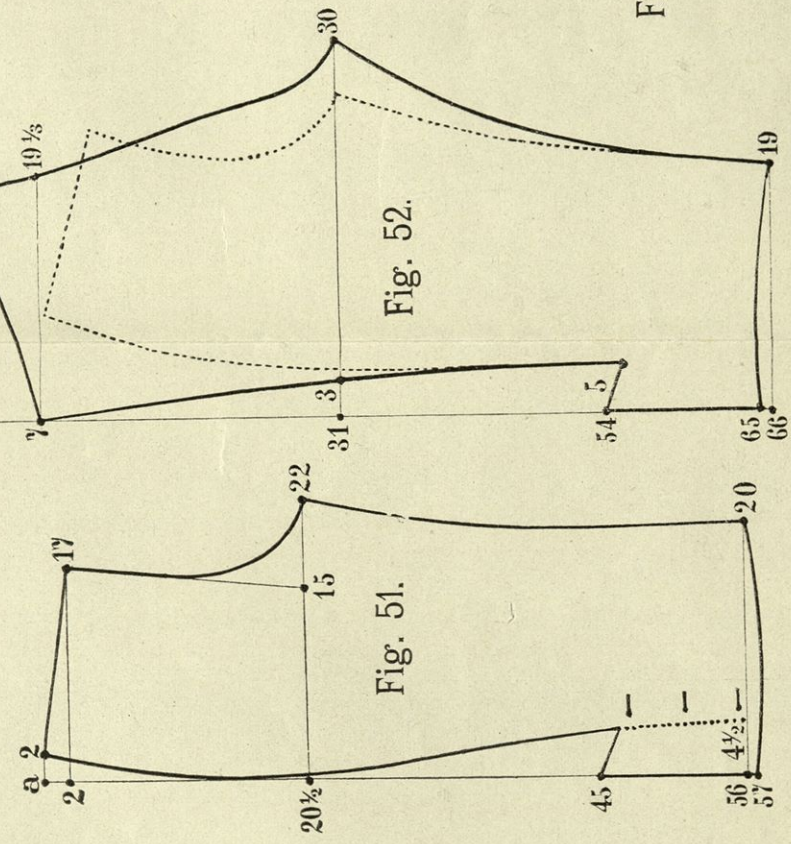
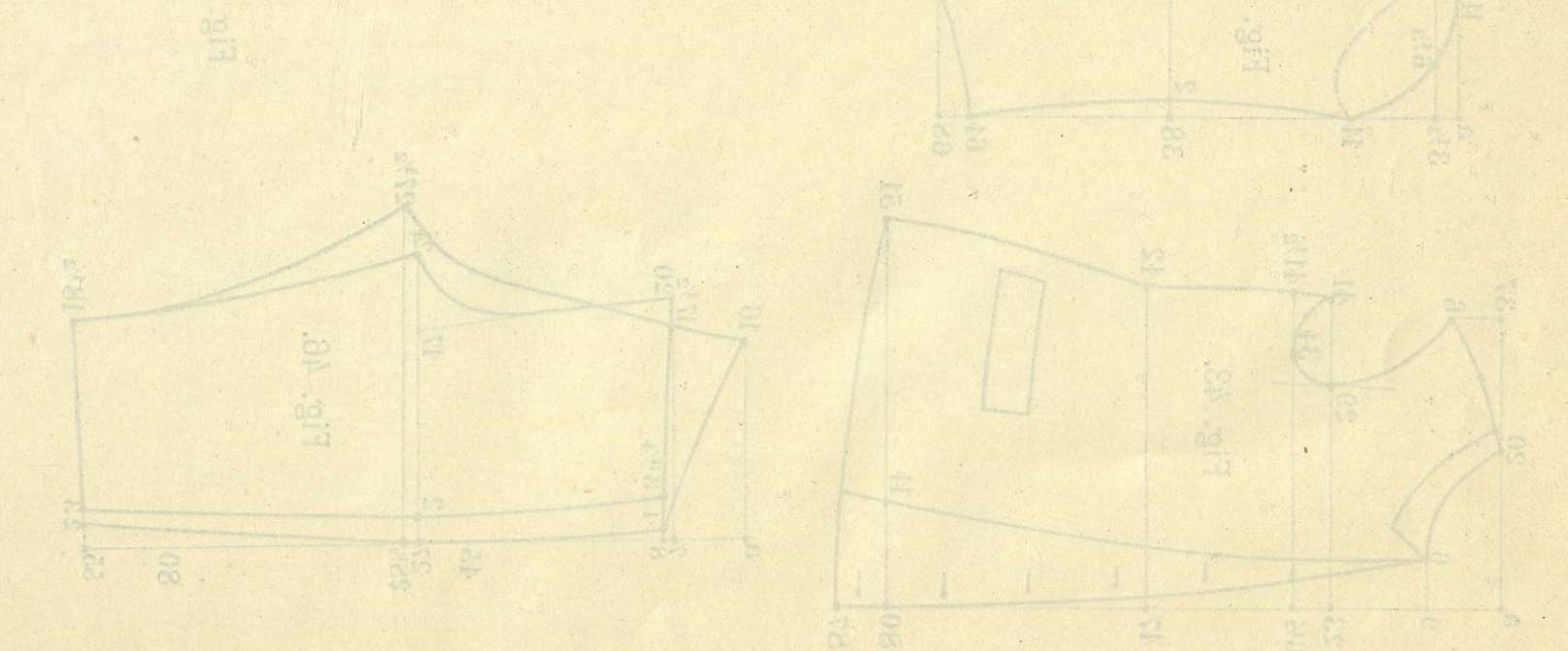
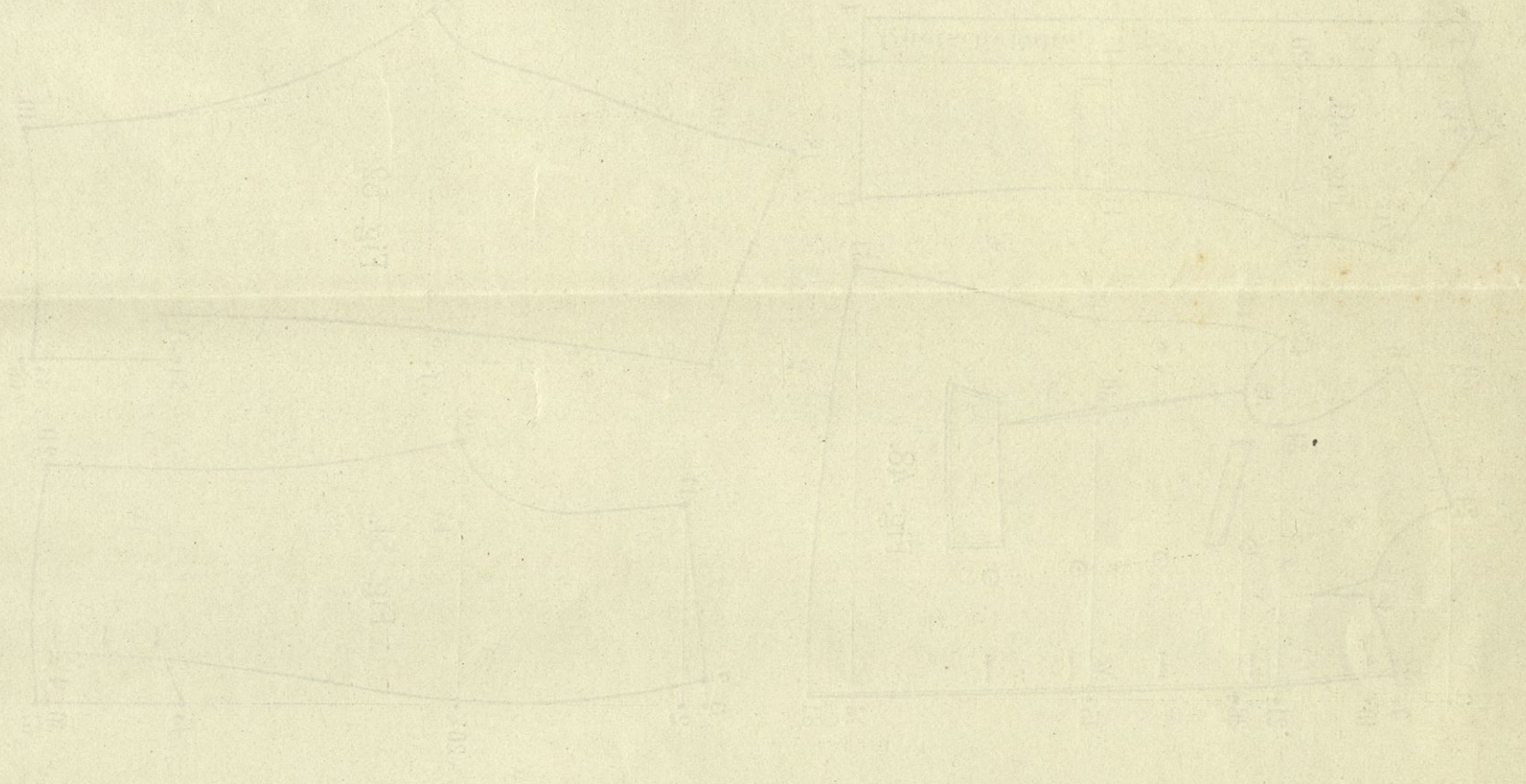
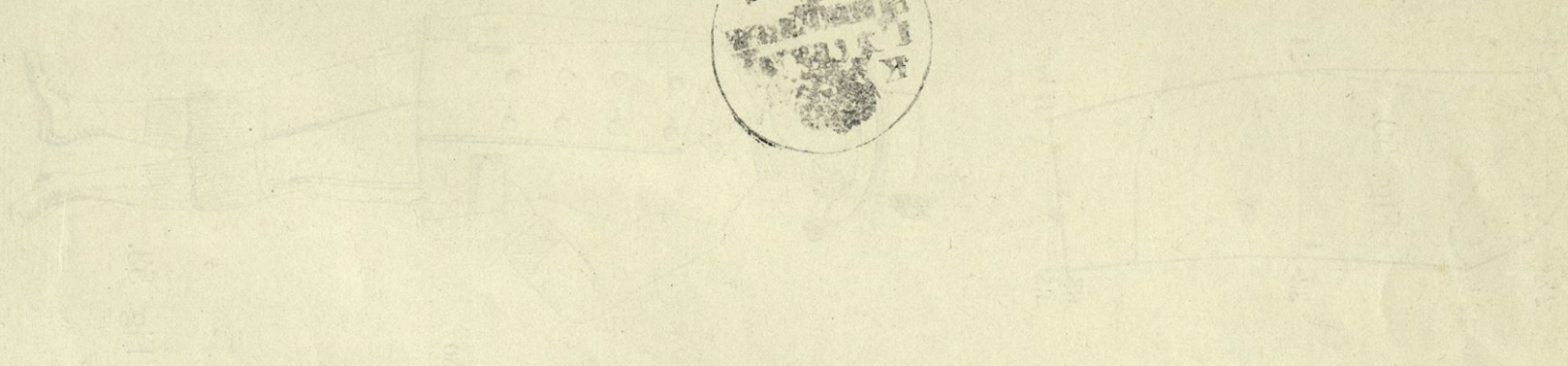
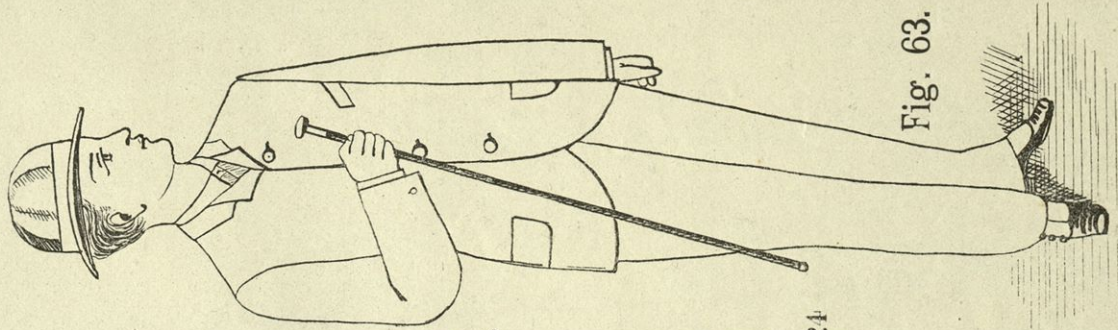
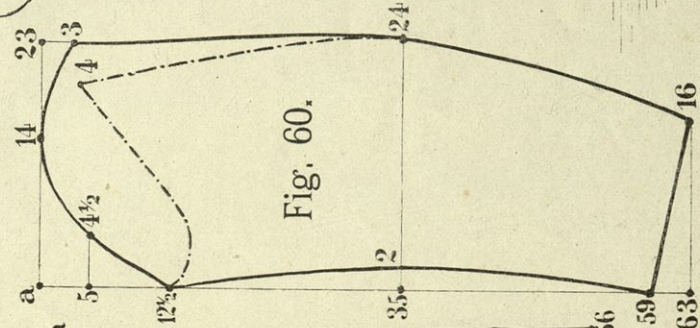
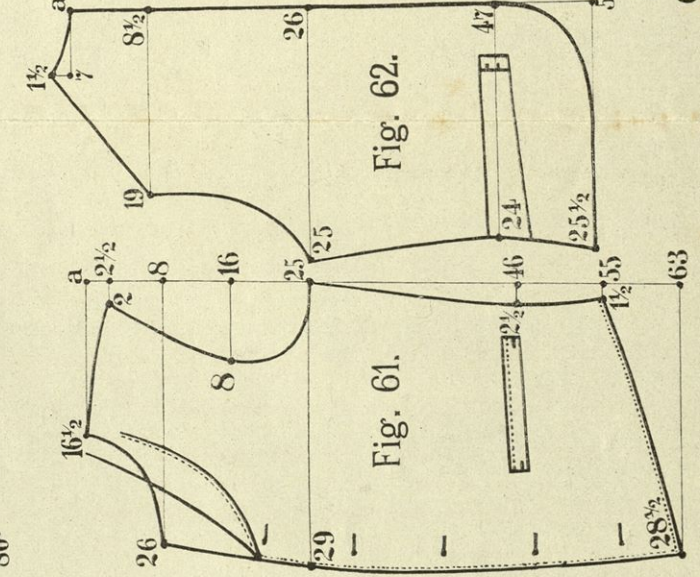
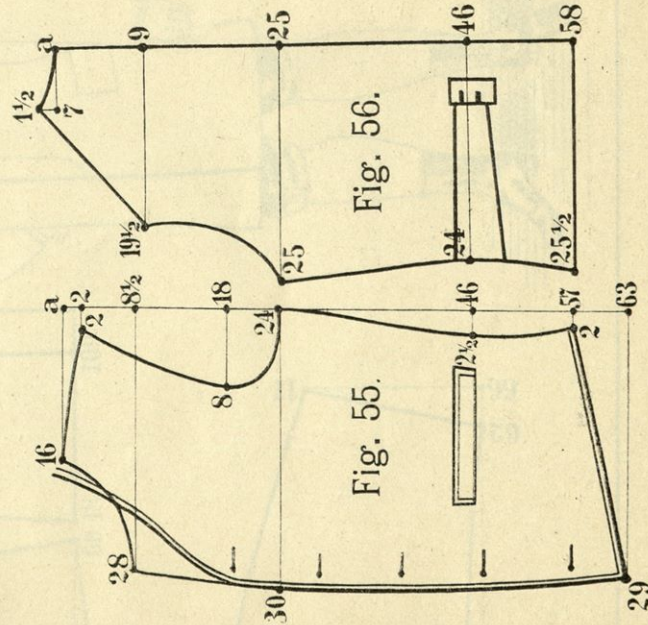
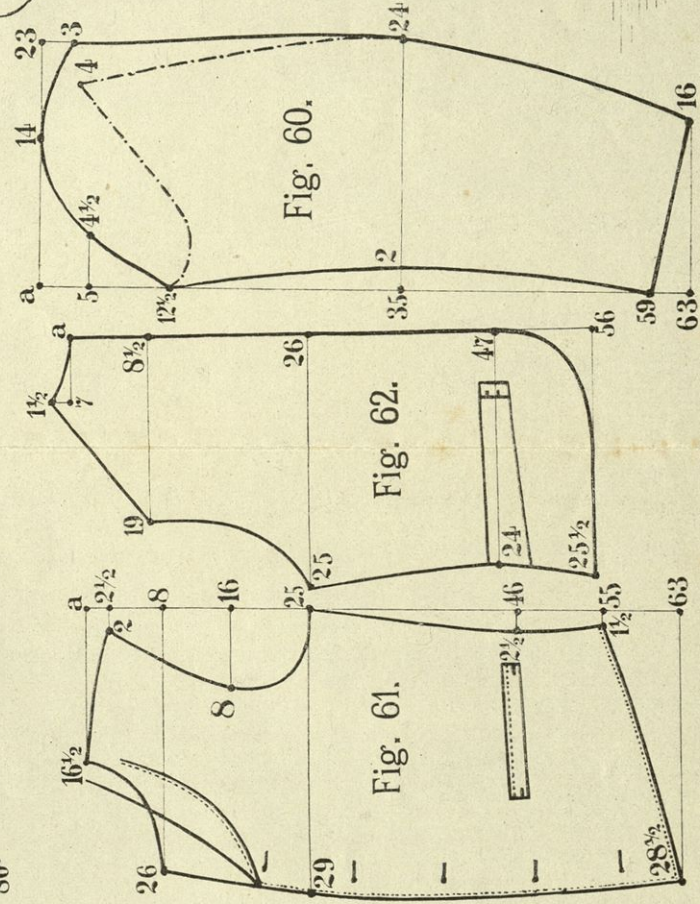
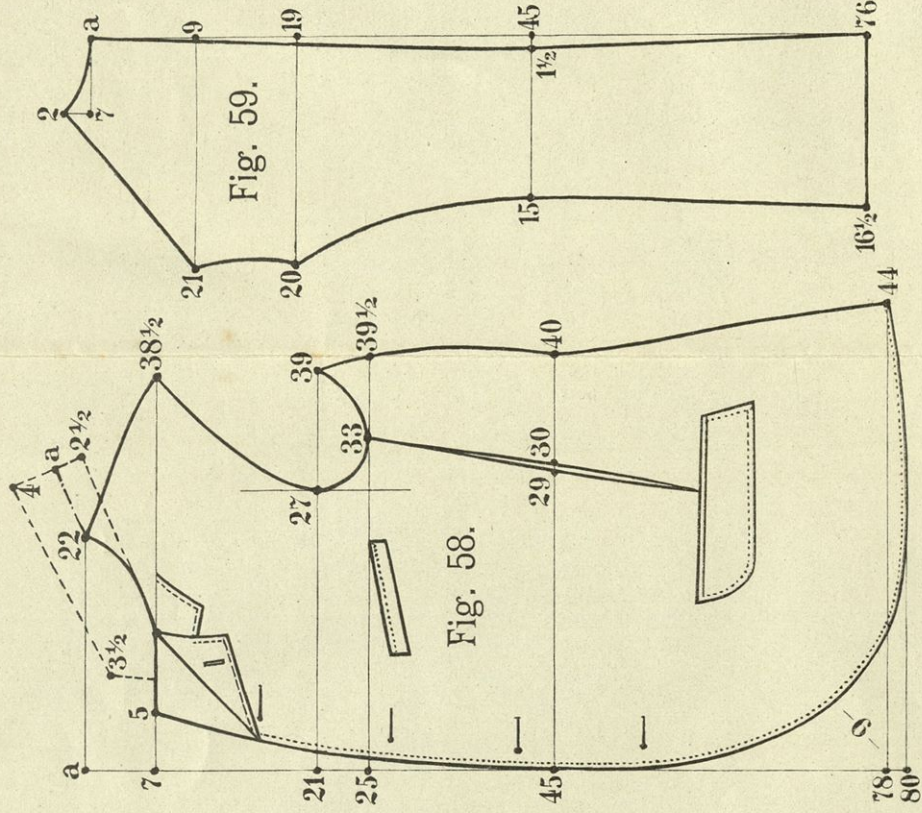
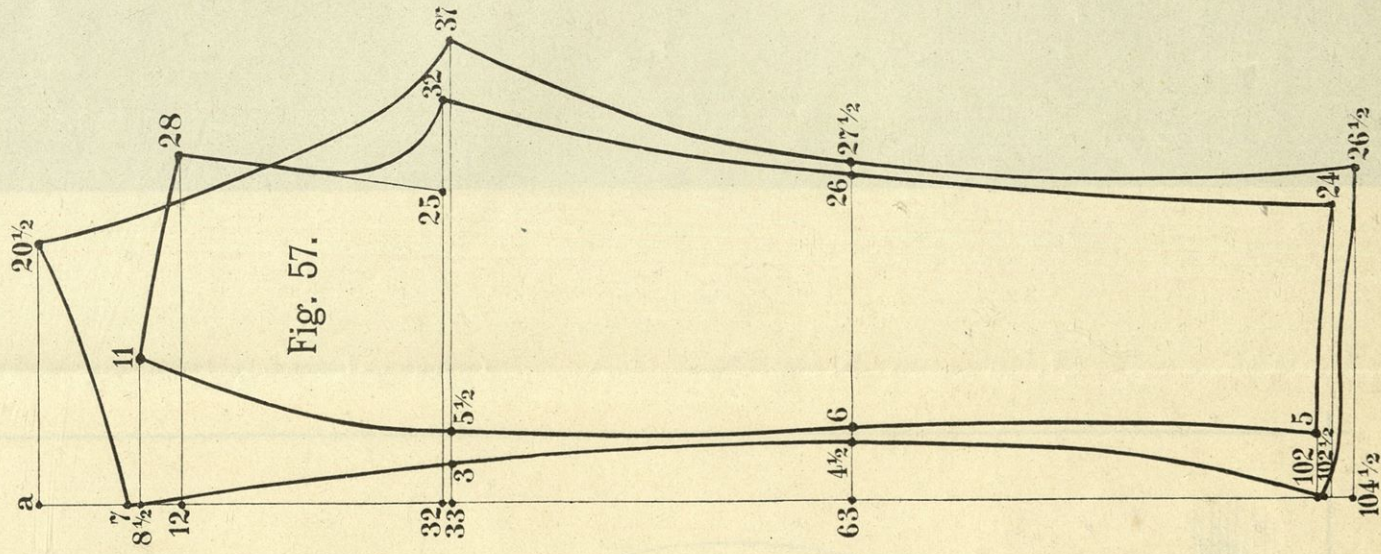
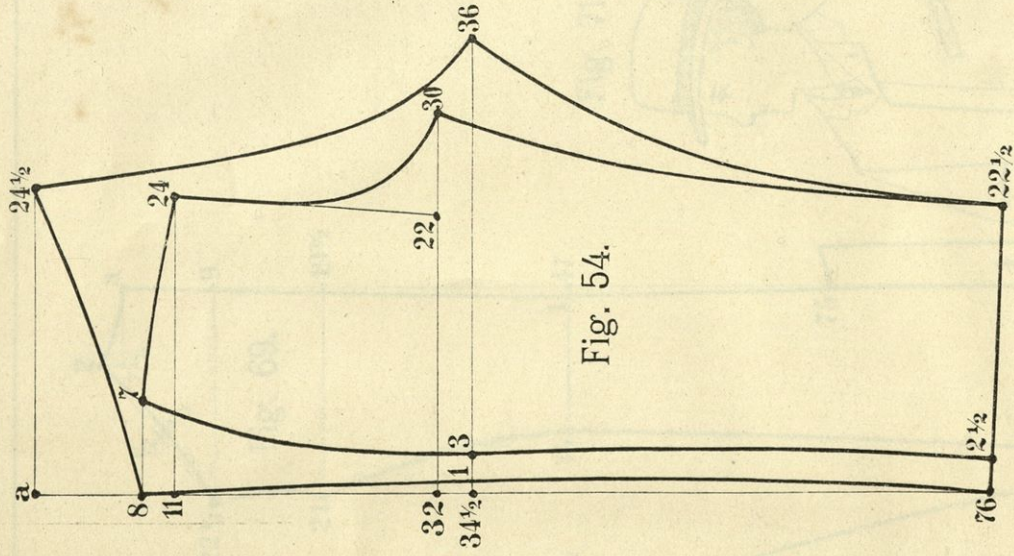
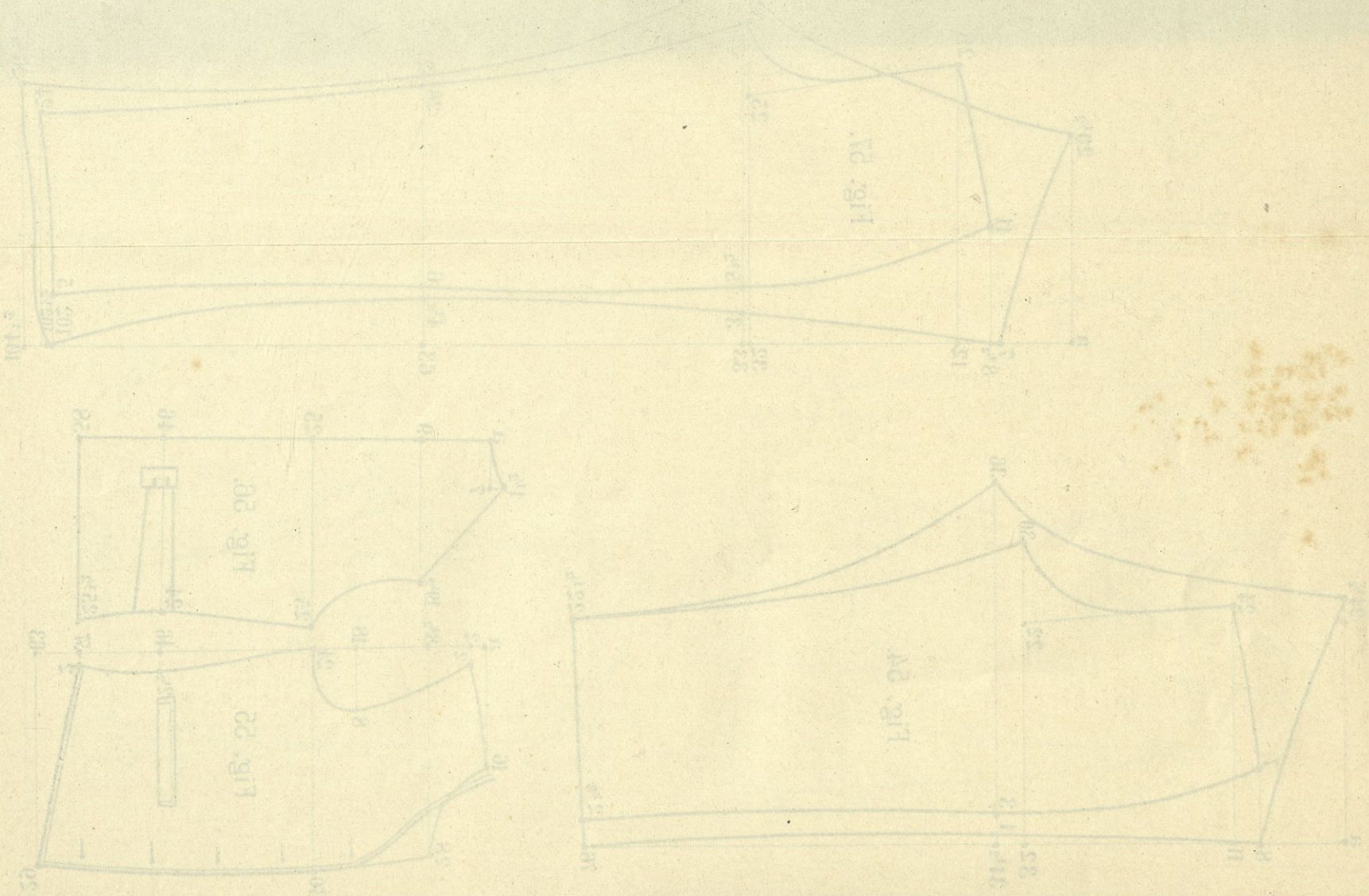

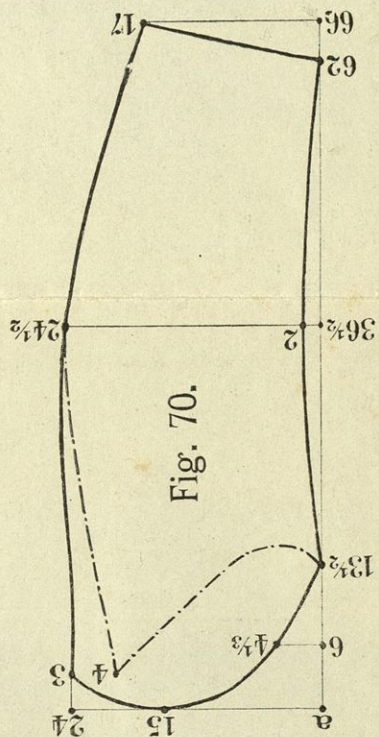
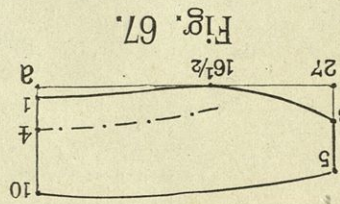
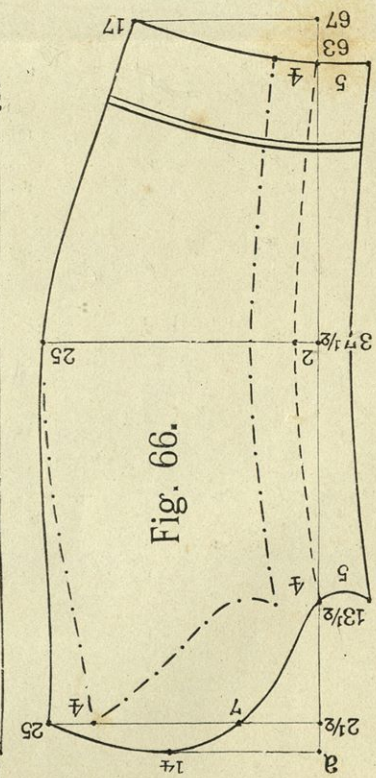
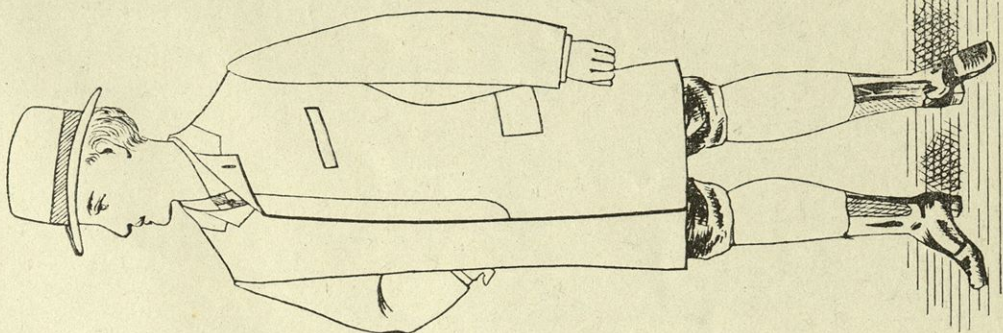
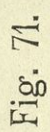
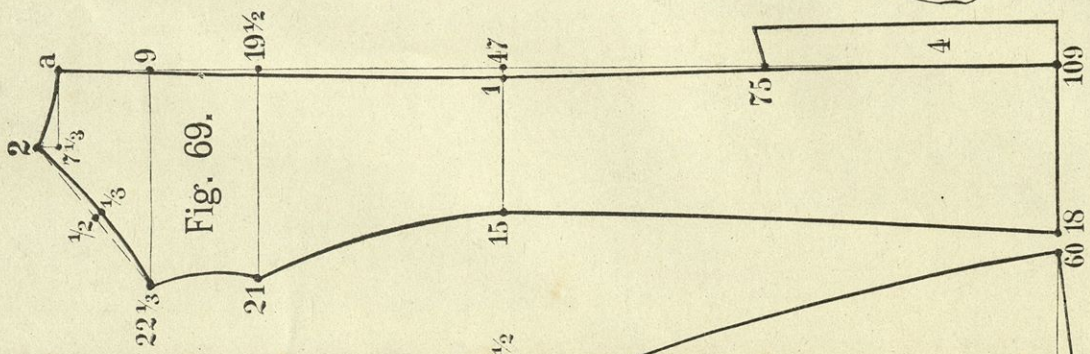
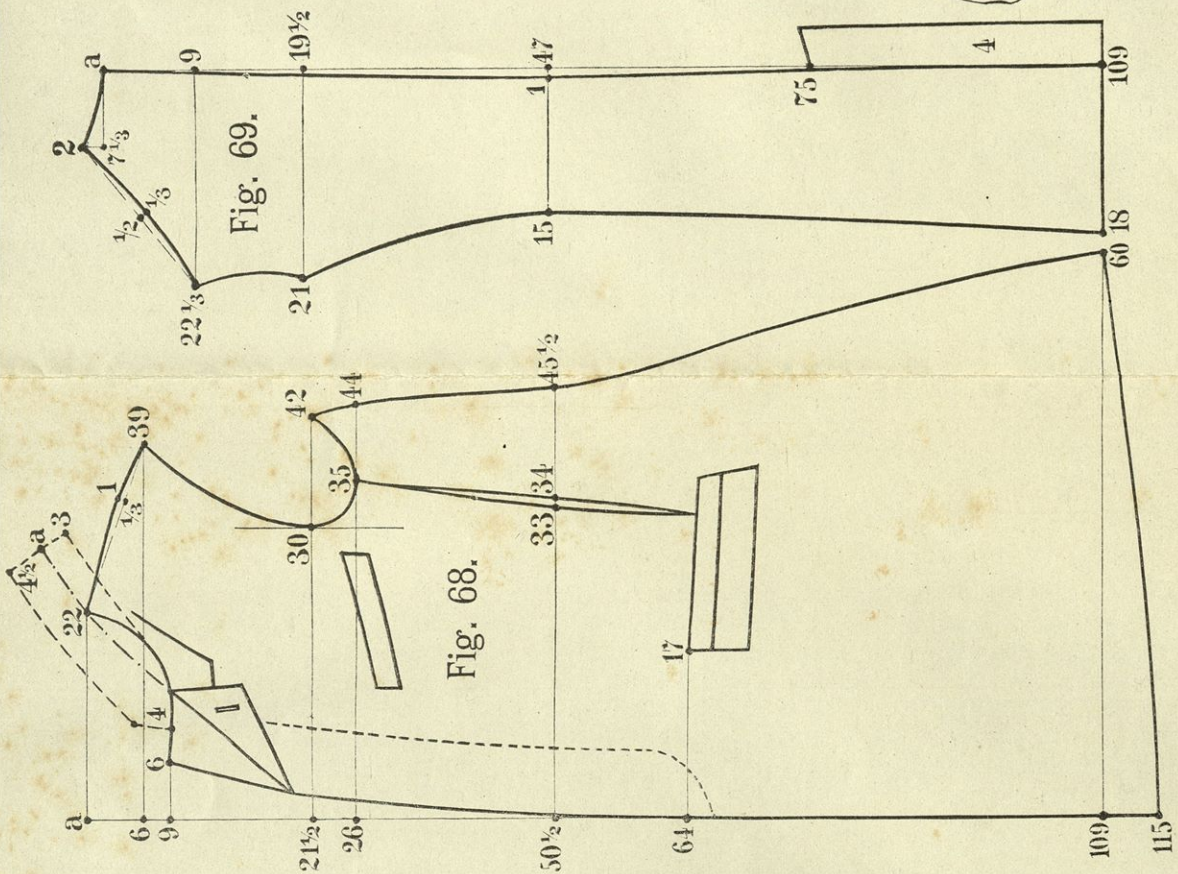
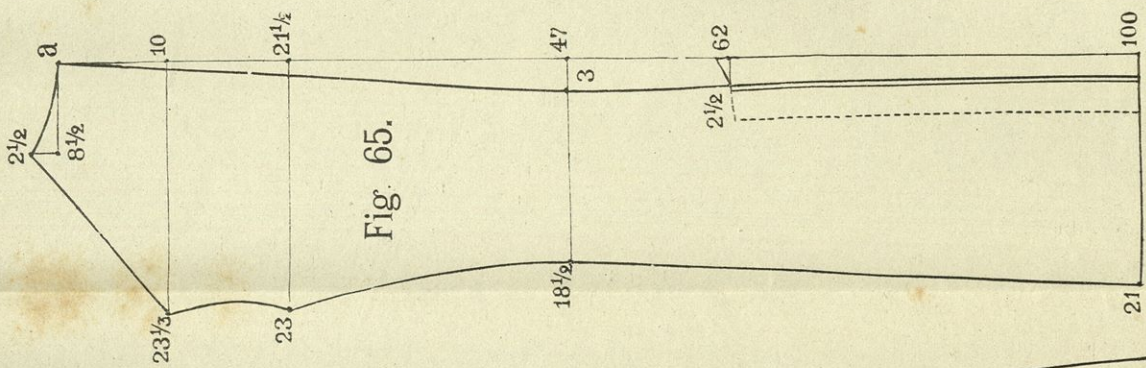
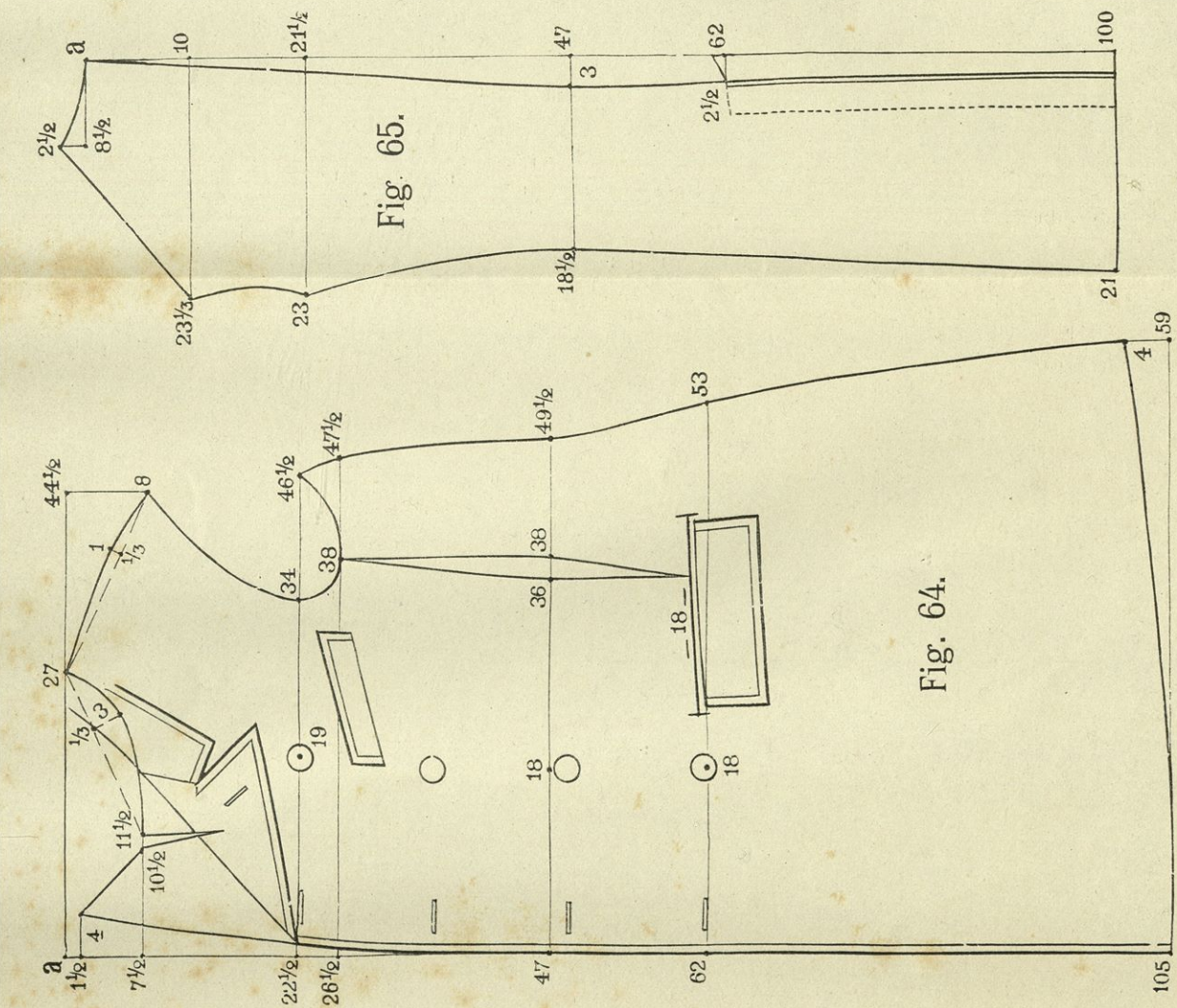
Fig. 53.

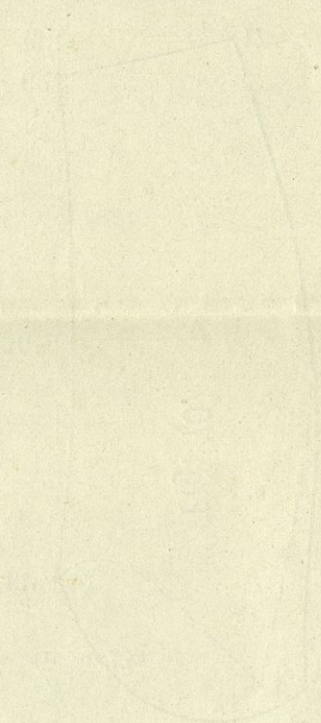
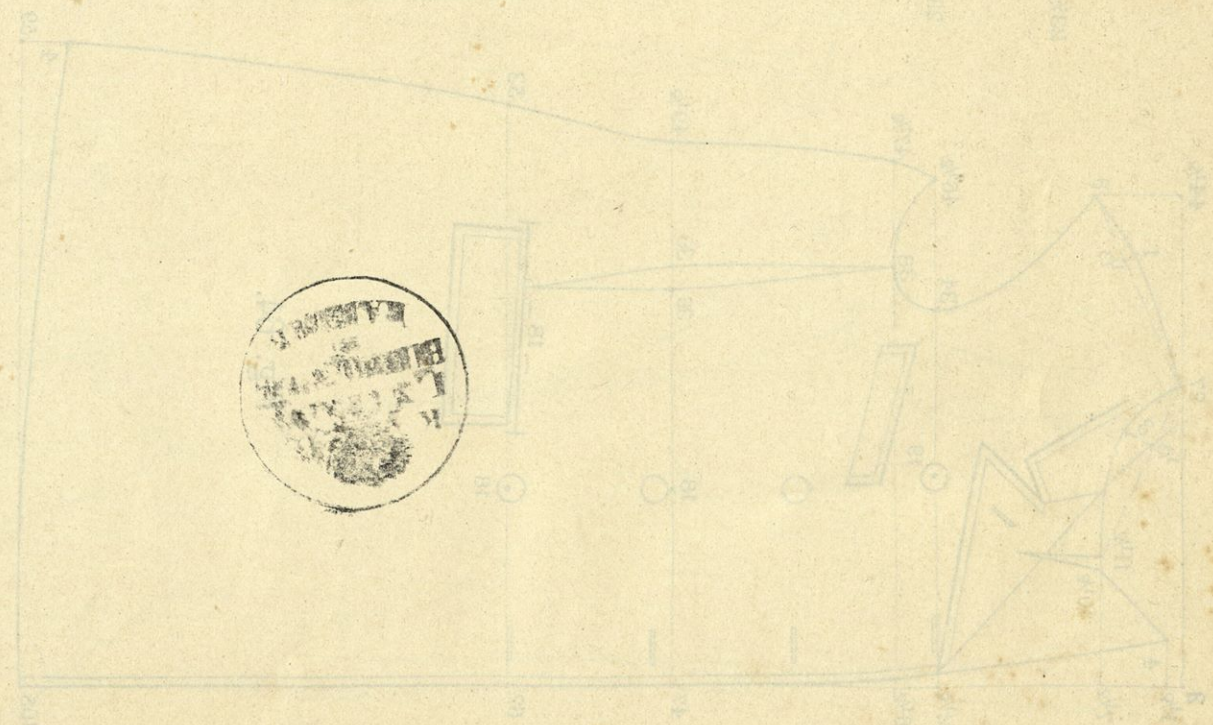
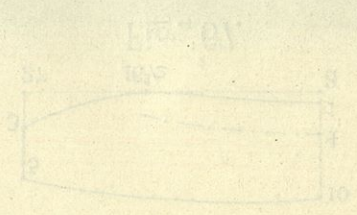

Исторический музей Петербурга

„Toaletto“ sem prejel in našel, da je izredno dobro delo. Vsed tega mi pošljite še „Knjigo krojaštva“.

F. Weiss v Gradcu.

Ker mi „Toaletta“ tako uspešno služi, Vas prosim, da mi pošljete še „Knjigo krojaštva“.

J. Jezovšek pri sv. Benediktu na Stajerskem.

Z doposlano knjigo „Toaletta“ sem prav zadovoljna.

F. Vizgoršek v Litiji.

O knjigah g. Kunca, krojaškega mojstra v Ljubljani izraziti se moramo jako pohvalno. Njegova dela so jako zaslužna i. t. d.

Iz knjige „Umeni Pristrihaške“ v Pragi.

Pošljite nam po en izvod Vaših izvrstnih novih knjig.

Društvi prirojevalcev v Monakovem in na Dunaju.

Mojo najtoplejšo zahvalo za „Krojne vzorce“. Knjiga bila mi jako potrebna. Priporočam jo povsod v našem kraju.

F. Radej v Raichenburgu.

Z vsebino „Toalette“ sem popolnoma zadovoljen, ter prosim, da mi pošljete še „Knjigo krojaštva“ (Zuschneidekunst).

J. Hajny na Dunaju.

Izrekam Vam srčno zahvalo za „Knjigo krojaštva“ in jo bodem vsakemu priporočil. Prosim, da mi pošljete še „Toaletto“.

J. Panny, Höritz na Češkem.

Z Vašo metodo v „Toaletti“ sem popolnoma zadovoljen, ker je lahko razumljiva.

E. Müller, Unterwaldau na Češkem.

Obvestim Vas, da se vse, kar sem doslej prikojil najnatančneje prilaga, moram Vam zato, izreči svojo iskreno zahvalo in zadovoljnost za Vaše knjige.

J. Schmidt, Vorchdorf, Nižje Avstrijsko.

Po pregledu Vaših knjig dobili smo povod izrekati Vam svoje popolno priznanje. Vaša metoda je prosta vsega nepotrebnega obteževanja, ki konstrukcije ovira. Ima zato nedvomljivo prednost, da je mogoče po najjednostavnejem in prijetnem načinu prirejati vzorce, ki so za dobro porabo, ne potrebujejo mnogo obdelovanja in garantujejo v vsakem oziru povoljni izdelek.

Za društvo prirojevalcev v Görlitz na Pruskem

J. Laar, predsednik. Rzehak, zapisnikar.

Z Vašo „Knjigo krojaštva“ sem tako zadovoljen, da sem prejšnjo metodo od (.....) popolnoma popustil, ter imam z Vašo metodo najboljše uspehe, vse se lepo prilaga in je tudi za priučenje najlažje.

J. Lovak, Hermagor na Koroškem.

Prejel sem od Vas že tri knjige in se Vam srčno zahvaljujem. Priporočam tudi slehernemu Vaše knjige, ker se po njih vsaki vzorec prav lahko in lepo načrtuje.

F. Trampusch, Bleiberg na Koroškem.

Pošljite mi še „Knjigo krojaštva“, ker sem vže v Vaši „Toaletti“ našel, da je metoda izvrstna in za učenje jako lahka in razumljiva.

A. Früchtli, Gmünd na Nižje Avstrijskem.

S „Knjigo krojaštva“ sem prav zadovoljen in prosim še za „Toaletto“, ker je knjiga za moške zares dobra.

J. Divjak na Dunaju.

Pošljam Vam znesek za „Krojne vzorce“. Tudi Vaša prva knjiga mi mnogo koristi.

A. Krunič, Gorica.

Ker imam že nekaj mesecev Vašo „Knjigo krojaštva“, čutim dolžnost izrekati Vam toplo zahvalo za Vašo jednostavno in razumljivo metodo, s katero dosegam izvrstne uspehe. Škoda je le, da so ta dela v naši deželi premalo znana, ker bi sicer marsikako lepo blago ne trpelo pod škarpami mojstrov. Pošljite mi tudi „Toaletto“.

J. Linimayer, Thening na Gornje Avstrijskem.

V interesu vseh naših čast. bralcev opozarjamo na cenene in praktične knjige g. M. Kunca, kroj. mojstra v Ljubljani. Njegove izborna dela koristila bodo vsacemu tovaršu in tovaršici.

„Allg. österr. Schneiderzeitung“ Dunaj

št. 22 z dne 19. novembra 1893.

Naznamim Vam, da mi „Knjiga krojaštva“ in „Krojni vzorci“ izvrstno prija, in da sem z njimi prav zadovoljen. Ker so se mi pa odnesli, in ne morem brez istih biti, prosim, da mi jih takoj vnovič dopošljete.

J. Rakusček v Kobariidu.

Te knjige se rabijo kot risalne predloge na obrtno-nadaljevalnih šolah c. kr. velike realke v Ljubljani in po deželi; kakor tudi na c. kr. strokovni šoli za umetno vezenje in šivanje čipek v Ljubljani.

Konces. krojaško obrtno učilišče v Ljubljani.
Gospodske ulice šte. 7.

Prenaševalne merila

